

Yaubada ena Ve'ita Ioni 'inaya

Buki ana alamani weaqina

Ioni ena 'wayavi ba'e 'inega kana alamania tola'ai 'ifoqe 'inaya tuta nana italafelea bwanabwana Fatimosi 'inaya, mana me Loma ni'a ikafia ta ia'uya bwanabwana nana 'inaya. Ta ena toa 'iuna mana Yaubada ena vona ta wese Iesu Valena yawala dadanea di'we taha taha 'idia. (1:9)

Ta Ioni nana wese Iesu Valena ana to'wayavi, ta wese ena leta kukusadi toidi 'wayavidi vaina 'ekalesia 'idia. Ta ba'e buki nana ana avutugu magilafuna kana 'itedi: Da'a 1 'inega be da'a 3 'inaya Ioni 'ekalesia ana yau seveni 'idia 'wayavia sabi vona iuladi be sabi givetunuqidi, ta wese nuanuana edi vetumaqana 'inaya ina tovolo'i'ita tuta nana vevoalana ina lobei. Ta da'a 4 'inega be da'a 22 'inaya Yaubada ena ve'ita Ioni 'inaya weaqina. 'Inega Ioni kavona ve'wayoqega yani taha taha matanaya i'ifoqe 'itedi tuta maimai weaqina ta wese tomotau edi toa vataya weaqina.

Ta ba'e buki nana 'inaya Yaubada ena ve'ita Ioni 'inaya ge 'idewani Buki Gwalagwalana qabudi gamonaya, ta 'esi kavona ma'ama'ayau 'inega yani qabuna weaqidi ve'ita 'ifoqeyea 'iawanaya. Ta Ioni matanaya ve'ita 'eala 'itedi Seitani ena vevoalana Yaubada 'inaya. Ta wese 'itea ma'oda 'inega Yaubada Seitani ma enavo navewaiwai va'inedi, ta wese ma'oda naluvematasabu 'aiqedi. Ta buki nana ana 'ebelu'ovoa 'inaya vematamagilafuyeda Iesu me ena luvine waiwaina na'evivi

mai bwa'obwa'oya. 'Inega mahala be wese bwa'obwa'o vauvaudi ina 'ifoqe, ta omo'e 'inaya Yaubada ena tomotauyavo toa vataya aqiaqi otagina ina lobe.

Buki gamona

1:1-8 Buki ba'e ana 'wayavi 'iuna, ta wese lukaiwa 'ekalesia 'idia

1:9-3:22 Ve'ita nugweta ta wese leta 'ekalesia adi yau seveni 'idia

4:1-8:1 Fefwai nunumina adi bwedi adi yau seveni

8:2-11:19 Bea adi yau seveni imu'edi

12:1-13:18 Mwata gegoyo be yubai luveifadi magilafudi

14:1-15:8 Ve'ita taha taha Yaubada 'inega

16:1-21 Yaubada ana diavilavila gaeba adi yau seveni 'idia

17:1-20:10 Yaubada 'abaga Babiloni be, yubai luveifana be, tovesimasimana luveifana ta wese Seitani vewaiwai va'inedi

20:11-15 Luvine be luvematasabu 'ebelu'ovoa

21:1-22:5 Mahala vauvauna be, bwa'obwa'o vauvauna ta wese Ielusalema vauvauna

22:6-21 Vona 'ebelu'ovoa

Vematamagilafu

1 * Nugweta Yaubada ve'ita Ieisu Keliso neia tola'ai nawale na'ifoqe, ta 'abibodanaya Ieisu ena tovale'ewa taha vetunea ena tofewa Ioni 'inaya ba'e yani diavona sabi ve'itana, ² ta 'ebelu'ovoa Ioni Ieisu ena tofewayavo qabudi ba'e yani diavona weaqidi simana 'ifoqe 'idia. Ta yani diavona ni'a 'itedi, ta wese Ieisu ena

* **1:1:** Ve 22:6

viaqayavo weaqina be Yaubada ena vonayavo Ioni simana 'ifoqe aqiaqiedi. ³ * Ta tomeqabu ba'e 'wayavi nana Yaubada 'inega ina avoya totoa va'auta matadia luaqiaqiedi be me edi qaiawa ina totoa. Ta wese tomeqabu ba'e yani diavona inoqonoqolidi ta ina nuave'avinidi, e taudi wese adi fata ina qaiawa, mana ge tuta kuena 'inaya ba'e yani diavona Yaubada nagive'ifoqeyedi.

Ioni ena lukaiwa 'ekalesia adi yau seveni 'idia

⁴ * Ba'e 'wayavi nana ya'a Ioni 'iguyega omi'a 'ekalesia ami yau seveni 'imia di'we Eisia gamon-aya.

Egu nuanua qiduana omi'a nuakolokolo be nuadaumwala Yaubada 'inega ona lobe. Tauna tuta 'ebeve'ale be, tuta ba'itagana ta wese tuta vataya ana Yaubada. Ta wese nuanuagu ba'e toa diavona ona lobedi niboana adi yau seveni 'idiega. Taudi Yaubada ana galiva kaikai-wabuna 'iawanaya itoatoa. ⁵ * Ta wese nu-anuagu Iesu Keliso 'inega nuakolokolo nana be nuadaumwala nana ona 'ewa aqiaqiedi. Tauna tuta qabuna tovonahaqiaqi. Ta ba'e Iesu nana maduya'itoto 'aligege, ta wese tauna toluvine qabudi bwa'obwa'oya veqidua va'inedi.

Tauna veveyolubeda qiduana, ta yawaina be sulalina awafelea weaqida, e ba'e 'inega eda ilivu lueifadi 'idega 'ewa yavuledi. ⁶ * Ta Iesu ni'a venua'ivineda ena tomotauyavo ta wese ena tovegubayavo 'idewani, be yaqisa kana vetofewa

* **1:3:** Ve 22:7,10 * **1:4:** 'Ifo 3:14-15; Ve 3:1; 4:5 * **1:5:** Kol 1:18; Same 89:27 * **1:6:** 1Fit 2:9; Ve 5:10; 20:6

Yaubada Tamana 'inaya. Ieisu kana awatuboya tuta vataya 'inaya, mana tauna Tovewaiwai ta tuta vataya ana Toluvine Qiduana! Vonahaqiaqi, eda nuanua 'idewani.

7* O'itei, Ieisu mahalega maimai gawatega.
 Tomotau qabudi ina 'itea,
 ta wese taudi lova
 ana to'idawayavo ina 'itea.
 Ta totoa bwa'obwa'oya qabudi
 me edi nuavita ina dou tauna weaqina.
 Vonahaqiaqi, ba'e yani diavona ina 'ifoqe aqiaqi.

8* Eda Kaiwabu Yaubada vonaya, "Ya'a Alofa be Omega, yani qabuna edi 'ebeve'ale ta edi 'ebelu'ovoa!" Ta wese tauna tuta ba'itagana be tuta lova ta wese tuta maimai ana Yaubada. Ta tauna Tovewaiwai va'ine.

Ioni Tomotau Natuna 'ite'itea

9 Ya'a iami Ioni be omi'a ni'a kave'aidega Keliso maega. Ta ita'a qabuda me eda bibitaqo visiqa be wese veilage 'aidegana kalobelobebea eda fewa Ieisu 'inaya weaqina. Ta me Loma ikafigu ta ia'ufelegu taha bwanabwana ana wawa Fatimosi 'inaya, ta omo'e 'inaya yatoa. Ta egu toa 'iuna mana Yaubada ena vona ta wese Ieisu Valena yayawala dadanea di'we qabuna 'idia.
 10 'Inega Kaiwabu ena 'aubena taha 'inaya Ni-boana Gwalagwalana 'iguya 'ifoqe yalutonovia, ta tutana 'inaya bona qiduana gwavuguyega yanoqolia ana noqola kavona bea 'idewana, ¹¹ ta

* 1:7: Dan 7:13; Sek 12:10; Md 24:30; Ion 19:34-37; 1Te 4:17

* 1:8: Ve 21:6; 22:13

voneguya, “Yani qabuna u'ite'itedi fefwai 'inaya una 'wayavidi, ta leta diavona una vetunedi ina tauya 'ekalesia adi yau seveni 'idia, taudi Efeso be, Simulina be, Feligamo be, Tiatila be, Salidesi be, Filadelifia ta wese Lodisia 'idia.”

¹² Inega yatunugivila tovona nana sabi 'itana, 'inega simatala ana 'ebea'u goula 'inega ana yau seveni ya'itedi. ¹³ * Ta nuanidia taha tomtau tovtovolo ya'itea ta ana 'ita kavona tomtau natuna me'olotona 'idewani. Ta ana kwakwalufai kuena otonega be webui 'agenaya, ta lumalumana 'inaya ana gadi'wana goula 'inega ya'itea. ¹⁴ * Ana kia be wese debana wadawadaea otaqina, ta matana adi 'ita kavona 'aiwe saesaelina. ¹⁵ Ta 'agena adi 'ita kavona taha kainumu namanamalina 'idewani, ana 'ebegabu 'inaya ida gabui davevunavunaqa. Ta bonana ana noqola kavona yaqisi butuna danununuqa. ¹⁶ * Ta ana 'ataqia 'wadi'wadima adi yau seveni kafikafidi, ta 'awanega taha kefata ala lualuana 'ifoqe, ta 'iawana ana 'ita kavona vala ena simatala waiwaina baba'auya 'idewani.

¹⁷ * Ta tuta nana tomtau nana ya'itea 'inega yagivelukabwebwe 'agenaya kavona 'ali'aligigu. Ta ana 'ataqi si'otoia 'iguya ta vonegu vonaya, “Ge una mwaniniva. Ya'a 'ebeve'ale be 'ebelu'ovoa, ¹⁸ ta mayawaigu yatoatoa. Lova ya'aliga, ta u'itei ba'itagana ya'a mayawaigu ta toatoa vatayagu. Ta nimaguya 'aliga ta wese di'we 'ebe'aliga vataya ana wawa Edesi ana kihi yakafikafia.

* **1:13:** Dan 7:13; 10:5 * **1:14:** Isi 43:2; Dan 7:9; 10:6; Ve 2:18; 19:12 * **1:16:** Ibe 4:12; Ve 2:12; 19:15 * **1:17:** Ais 44:6; 48:12; Ve 2:8; 22:13

19 “Inega ba'e yani diavona ni'a u'itedi una 'wayavidi fefwai 'inaya, ta wese toyani ba'itagana u'ite'itedi, ta wese tola'ai nawale na'ifoqe tuta maimai 'idia weaqina. 20 Ta tola'ai ni'au u'itedi ena givesimatalidi 'iuya. 'Wadi'wadima seveni adi yau nimaguya u'itedi adi alamani taudi 'ekalesia adi yau seveni adi tovale'ewayavo. Ta simatala ana 'ebea'u goula 'inega wese adi yau seveni ni'a u'itedi adi alamani taudi 'ekalesia seveni weaqidi.

2

Me Efeso edi leta

1 * “Taha leta una 'wayavia 'abaga Efeso 'ekalesia ana tovale'ewa 'inaya be una vonaya:

Vale ba'e maimai tauna 'wadima seveni adi yau kafikafidi 'ataqinega, ta simatala ana 'ebea'u goula 'inega adi yau seveni nuanidiega tautauya, tauna ba'e ena simana 'imia vonaya, 2 * Emi viaqayavo qabudi ni'a yahalamani aqiaqiedi, ta wese emi vetafe'wa waiwai ya'a weaqigu me emi gwavubiga ni'a ya'itedi. Ta emi noga tomotau luveifadi weaqidi ya'itea, ta wese tomeqabu taudiega igabedi tovaletuyana aqiaqidi ni'a otovodi 'inega edi u'ava oalamani aqiaqiea. 3 Ta wese me emi bibitaqo fewa vitavitadi ta qiduquduadi oviaqidi agu wawa weaqina, ta 'idiega ge oda dawalili.

4 Ta yani 'aideganamo ge aqiaqina 'imia ya'itea, vonigo lova tuta nana ove'ale ovetu-maqanegu 'inega oveyolubegu qiduana, ta 'esi

* 2:1: Ve 1:16 * 2:2: 1Ion 4:1

ba'itagana emi veyoluba 'iguya ni'au vegoyo. ⁵*
 Ta veyoluba nana ona nuave'avinia, mana ena
 vegoyo 'inega ni'a obe'u. 'Inega ona nuagivila, ta
 viaqa diavona omaduviaqidi ona lu'eviviedi. Ta
 'eguma ge ona nuagivila, e 'inega ena wai be emi
 simatala ana 'ebea'u ena 'ewa yavulea 'imiega.
⁶ Ta yahalamania taha wese yani aqiaqina ovi-
 aqia, mana Nikoleitani me ena qabuyavo edi
 ilivu ni'a onogea 'edewana wese ya'a ilivu di-
 avona yanogedi.

⁷* 'Inega 'eguma taha toga Niboana Gwalag-
 walana ena vona 'ekalesia 'idia nanoqolia, e
 'inega tomotau nana luaqiaqiea be ba'e vona
 diavona adi alamani nasali aqiaqiedi. Ta
 tomeqabu ilivu luveifana ina vewaiwai va'inea,
 e taudi ena awafeledi be Yawai ana 'Aiwe
 vuaqina ina 'ainia, ta 'aiwe nana tovtovolo
 Yaubada ena vaoqa ana wawa Faladaisi 'inaya.

Me Simulina edi leta

⁸ "Taha leta una 'wayavia 'abaga Simulina
 'ekalesia ana tovale'ewa 'inaya be una vonaya,

Vale ba'e maimai tauna 'ebeve'ale be
 'ebelu'ovoa 'inega, tauna lova 'aliga ta ni'a
 ya'itoto 'evivi ta mayawaina toatoa. Tauna
 ba'e ena simana 'imia vonaya, ⁹* Ni'au
 yahalamania emi toa vitana be wese emi
 velukwalukwa, ta 'esi ona nuave'avinia omi'a
 kaikaiwabumi mana yahalamanimi. Ta wese
 ni'au yahalamania vonigo vaidi Seitani ena
 qabuyavo i'awa'awa luveifemi. Taudiega

* **2:5:** Ve 3:3 * **2:7:** Nug 2:9; Ve 22:2,19 * **2:9:** 2Kol 11:14-15;
 Ve 3:9

igabedi vonigo me Diu, ta taudi gebu, ta 'esi taudi Seitani ena qabuyavo. ¹⁰ * Omi'a tuta maimai 'idia visiqa ona lobe, ta ba'e yani diavona weaqidi ge ona mwaniniva. Nawale vaina 'imiega Seitani naha'uluguyemi vanue 'ebeyoqona 'inaya. Ta 'aubena teni 'idia nasitonovimi vita be visiqa 'idiega. Ta vita diavona 'idiega nage ona 'aliga 'waqi, ta tua emi vetumaqana ge ona nopei, ta 'esi ona tovoloi'ita ana laba 'aliga, be 'inega yawai vataya ena neimi.

¹¹ * 'Inega 'eguma taha toga Niboana Gwalagwalana ena vona 'ekalesia 'idia nanoqolia, e 'inega tomtau nana luaqiaqiea be ba'e vona diavona adi alamani nasali aqiaqiedi. Ta tomeqabu ilivu luveifana ina vewaiwai va'inea, e taudi ge wese 'aliga vemagilafuna nagiveluveifedi.

Me Feligamo edi leta

¹² "Taha leta una 'wayavia 'abaga Feligamo 'ekalesia ana tovale'ewa 'inaya be una vonaya,

Vale ba'e maimai tauna me ena kefata ala lualuana 'inega, tauna ba'e ena simana 'imia vonaya, ¹³ Ni'au yahalamania omi'a otoatoa taha 'abaga Seitani ena 'ebeluvine gamonaya. Ta 'abaga nana 'inaya lova taha agu tosimana aqiaqi ana wawa Anitifasa toluveifadi iluve'aligia. Ta omo'e tuta nana 'inaya omi'a emi vetumaqana 'iguya ge oda vegeqea, ta 'esi nawale okafi'i'ihia.

* **2:10:** 2Tim 4:8; Iem 1:12 * **2:11:** Ve 20:14; 21:8

14 * Ta 'esi emi ilivu vaina weaqidi ge eda qaiawa, mana Balami ena ve'itayavo nawale okafikafidi. Lova ena ve'itayavo Balakia 'abibodedi, 'inega me Isileli ilivu luveifana ve'itedi be 'abwaga vevegubana tokwalui 'idia taudiega i'ainia be wese ivelamo'eno kavokavovo, e ba'e ilivu diavona 'inega ibe'u. 15 Ta wese 'idewani vaina emi 'ekalesia gamonega Nikoleitani me ena qabuyavo edi ve'ita luveifana i'abi'abibodedi. 16 'Inega nuanuagu ba'itagana ilivu diavona 'idiega ina nuagivila. Ta 'eguma gebu, 'inega lukwayavonega ena wai be kefata nana 'awaguyega 'ifo'ifoqe 'inega ena luaviedi.

17 * 'Inega 'eguma taha toga Niboana Gwalagwalana ena vona 'ekalesia 'idia nanoqolia, e 'inega tomotau nana luaqiaqiea be ba'e vona diavona adi alamani nasali aqiaqiedi. Ta aiqabu Seitani ivewaiwai va'inea, e taudi 'abwaga 'wai'waivina ana wawa mana ena neidi. Ta wese dabo wadawadaeadi ena neidi, ta dabo diavona 'idia wawa vauvauna ena 'wayavia. Ta dabo nana ana to'ewa dimo wawa nana ina alamania.

Me Tiatila edi leta

18 * "Taha leta una 'wayavia 'abaga Tiatila 'ekalesia ana tovale'ewa 'inaya be una vonaya,

Vale ba'e maimai Yaubada Natuna 'inega, tauna matana adi 'ita kavona 'aiwe saesaelina ta wese 'aqena kavona kainumu 'aye'ayea

* **2:14:** Naba 22:1-25:3; 31:16 * **2:17:** 'Ifo 16:4,14-15,33-34; Ion 6:48-50; Ais 62:2 * **2:18:** Ve 1:14-15

'idewani. ¹⁹ Tauna ba'e ena simana 'imia vonaya, Emi viaqayavo ni'au yahalamanidi be, emi veyoluba be, emi vetumaqana be, emi fewa ta wese emi bibitaqo. Ta yahalamaniana ba'itagana emi viaqayavo aqiaqi otaqidi, ge 'idewani lova.

²⁰ * Ta 'esi ge eda qaiawa taha yani weaqina, mana vavine Iesibeli ena vona o'awahaqiaqiea vonigo tauna Yaubada ana tosimana taha. Ta tauna gebu, mana vavine nana egu tofewayavo lihidi ilugu ilivu luveifadi 'inaya 'idewani velamo'eno kavokavovo ta wese 'abwaga vevegubana tokwalui 'idia 'inega veve'ainidi. ²¹ Ta vavine nana ena tuta ni'a yaneia ena nuagivila weaqina, ta tua ge nuana velamo'eno ilivuna nanogei. ²² 'Inega ya'a vavine nana ena a'uya vihiqa luveifa otaqina ana 'ivi 'inaya, be tomeqabu tauna maega luabu ilivuna ina viaqia e visiqqa qiduana ina lobeia. E ba'e 'idewani ena viaqia 'eguma edi ilivu luveifadi 'idiega ge ida nuagivila. ²³ * Ta wese ana to'abibodayavo ena luve'aligidi be 'inega 'ekalesia qabudi ina alamanigu ya'a tomotau qabudi edi nuanua qabuna giwalidia yahalahalamaniana. Ta wese qabumi 'imia ena ve'iemu emi ilivuyavo adi 'etofwafwa 'idiega.

²⁴ Ta me Tiatila aiqabu omi'a ba'e ilivu diavona ge oda viaviaqidi be wese Seitani ena ve'itayavo 'wai'waividi ge oda alamanidi, e omi'a ge wese ami 'ava'avala vitana ena luve-tomane. ²⁵ * Ta 'esi omi'a emi ilivu aqiaqidi ona

* **2:20:** 1Kin 16:31; 2Kin 9:22 * **2:23:** Same 7:9; Iel 17:10; Ve 20:12-13 * **2:25:** Ve 3:11

kafi'i'hidi ana laba ena 'evivi mai.

²⁶ * Ta wese taha toga Seitani navewaiwai va'inea be egu nuanua naviaqia ana laba tuta 'ebelu'ovoa 'inaya, e tomotau nana 'abiluvine be waiwai ena neia bwa'obwa'o ana di'we qabuna 'idia. ²⁷ Buki Nugwenugweina vonaya,

'Tauna tomotau qabudi naluvinedi

kewala viaviaqina kainumu 'inega,
ta na'aufisalidi kavona 'ulena 'idewani.'

²⁸ * Ta ya'a wese 'idewani 'abiluvine ni'a ya'ewea Tamagu 'inega, e 'inegana agu fata be tomotau nana 'awa'awai ana 'ubwana ena neia.

²⁹ 'Inega 'eguma taha toga Niboana Gwalagwalana ena vona 'ekalesia 'idia nanoqolia, e 'inega tomotau nana luaqiaqiea be ba'e vona di'avona adi alamani nasali aqiaqiedi.

3

Me Salidesi edi leta

¹ * "Leta taha una 'wayavia 'abaga Salidesi 'ekalesia ana tovale'ewa 'inaya be una vonaya,

Vale ba'e maimai tauna Yaubada Niboanina seveni be wese 'wadima seveni 'inaya itoatoa 'inega. Tauna vonemi vonaya, Emi viaqayavo ni'au yahalamanidi ta wese valemi yanoqolia vonigo mayawaimi. Ta 'esi gebu, mana ni-boanimi 'ali'aligidi. ² 'Inega 'eno'eno yega ona ya'itoto, ta tola'ai yani goyona 'imia nawale 'eno'eno ona givewaiwaiea. Ta wese yahalamanina emi viaqayavo vaina Yaubada 'iawanaya ge

* **2:26:** Same 2:8-9 * **2:28:** Ve 22:16 * **3:1:** Ve 1:4,16

tunutunuqidi. ³* Lova ve'ita o'ewea be onoqolia, ta ba'e ve'ita nana ona nuave'avinia ta wese ona matayagea, 'inega ona nuagivila. Ta 'eguma ge ona ya'itoto, 'inega nawale ena wai be ena luveafemi kavona tovanawala 'edewana, ta egu tuta wai 'imia ge oda alamania.

⁴* Ta omi'a me Salidesi 'imiega 'evisa mimo ami kaleko ge oda givebwavudi. 'Inega luaqiaqiemi be nawale omi'a ya'a maega kana tauya ma ada kaleko wadawadaeana, mana Yaubada ni'a 'awahaqiaqiemi. ⁵* Ta wese 'idewana tomeqabu Seitani ivewaiwai va'inea, e taudi adi kaleko wadawadaeana wese ina veaqedi, ta adi wawa ge ena 'weu yavuledi Yawai ana Buki 'inega, ta 'esi adi wawayavo ena simana 'ifoqeyedi Tamagu be ena tovale'ewayavo mata-dia, mana taudi vonahaqiaqi egu tomotauyavo.

⁶'Inega 'eguma taha toga Niboana Gwalagwalana ena vona 'ekalesia 'idia nanoqolia, e 'inega tomotau nana luaqiaqiea be ba'e vona diavona adi alamani nasali aqiaqiedi.

Me Filadelifia edi leta

⁷* "Taha leta una 'wayavia 'abaga Filadelifia 'ekalesia ana tovale'ewa 'inaya be una vonaya,

Vale ba'e maimai tauna gwalagwalana ta tunutunuqina 'inega, ta wese taunana nimanaya kini Deibida ena kihi kafikafia. Ta 'eguma 'awa nasiwa'ea ge taha toga ana fata be nagudui, ta wese 'eguma 'awa nana naguduya ge

* **3:3:** Md 24:43-44; Ve 2:5; 16:15; 1Te 5:2 * **3:4:** Iud 23 * **3:5:**

'Ifo 32:32-33; Md 10:32; Lk 12:8 * **3:7:** Ais 22:22

taha toga ana fata nasiwa'ei. Ta vonemi vonaya,
 8 * Emi viaqayavo ni'au yahalamanidi ta wese
 yahalamania vonigo tufwana ni'a odawalili.
 Ta tua egu vonayavo nawale o'abi'abibodedi
 ta wese ge oda vegeqegu. 'Inega 'awa ni'a
 yasiwa'ea weaqimi, ta ge taha toga ana fata be
 nagudui.

9 * Onoqola aqiaqiegu! Nawale Seitani ena
 qabuyavo vaina 'idiega ena awafeledi be ina
 mai 'imia. Taudiega ivonaya vonigo taudi me
 Diu, ta 'esi iu'au'ava mana taudi ge me Diu.
 'Inega ena luvinedi be ina iwa'odu 'iawamia
 be 'awadiega ina simana 'ifoqeyea vonigo
 ni'a ialamani aqiaqiea ya'a yaveveyolubemi
 qiduana. 10 * Lova ni'a yavonemi me emi
 bibitaqo ona toatoa. Ta nawale tuta vitana
 na'ifoqe bwa'obwa'oya be tomotau qabudi
 'ebesitonova ina lobedi. Ta ya'a tuta diavona
 'idiega ena vabodebodemi, mana egu vona
 ovmatamatayagea.

11 Ya'a tuta goyona ena wai, ta toyani 'imia
 'eno'eno e ona kafi'ihia be yaqisa ge taha
 toga ana fata yani diavona adi ve'ia 'imiega
 na'ewa yavulei. 12 * Ta tomeqabu ilivu lu-
 veifana iyewaiwai va'inedi e taudina ena veto-
 volodi 'idewani 'oqola egu Yaubada ena Vanue
 Gwalagwalana 'inaya, ta omo'e 'inaya ina toa
 vataya. Ta egu Yaubada ana wawa ta wese ya'a
 agu wawa vauvauna ena 'wayavia 'oqola dina
 'idia. Ta egu Yaubada ena 'abaga Ielusalema

* 3:8: 1Kol 16:9 * 3:9: Ve 2:9 * 3:10: Lk 21:19; 2Tim 2:12

* 3:12: Ais 62:2; 65:15; Ve 14:1; 21:2

vauvauna tuta goyona mahalega nawebui mai egu Yaubada 'inega. Ta ya'a ena 'awahaqiaqiedi taudi toni'abaga aqiaqi 'abaga nana 'inaya.

¹³ 'Inega 'eguma taha toga Niboana Gwalagwalana ena vona 'ekalesia 'idia nanoqolia, e 'inega tomotau nana luaqiaqiea be ba'e vona diavona adi alamani nasali aqiaqiedi.

Me Lodisia edi leta

¹⁴ "Taha leta una 'wayavia 'abaga Lodisia 'ekalesia ana tovale'ewa 'inaya be una vonaya,

Vale ba'e maimai tauna igabea 'Ameni' 'inega. Tauna tosimana tunutunuqina ta Yaubada ena 'iva'ava'ata qabuna ana toluvine. Ta vonemi vonaya, ¹⁵ * Emi viaqayavo be wese emi toa qabudi ni'a yahalamani aqiaqiedi. Ta emi veyoluba 'iguya gebu 'wea'weavina ta wese gebu fayou'una. Ta nuanuagu qiduana taha 'idiega oda venua'ivinea. ¹⁶ Ta 'esi omi'a kavona go'ila lemwalemwana, mana emi veyoluba 'iguya ge 'wea'weavina nage fayou'una. 'Inega ya'a kavona yani kavokavovo weaqimi, ta ba'e 'inega 'awaguyega ena gida'wa yavulemi. ¹⁷ * Ta omi'a taumi weaqimi ovonaya, "Ita'a kaikaiwabuda, ta ge taha yani 'inega kada kusa, ta 'esi yani qabuna 'idaya 'eno'eno!" Ta yavona aqiaqiemi, nawale nuami ge da'eqa'uuya, mana niboanimi 'inaya omi'a lukwalukwami be, nuakokolomi be, sikesikewami be, matami kwayakwayana ta wese ma'igonegonemi. ¹⁸ *

* **3:15:** Lom 12:11 * **3:17:** 1Kol 4:8; Lk 12:21 * **3:18:** Ais 55:1

'Inega yalulugaihi be 'iguyega dabo goula ni'a agivevunavunaqia 'aiwe 'ala'alaina 'inega ona gimwane be 'inega ona vekaikaiwabu, ta wese kaleko wadawadaeadi ona gimwanedi be ona veaqedi 'inega ge wese ona vema'igonegone 'evivi. Ta wese mulamula ona gimwane be matami ona 'e'abi'abia, 'inega ina veaqiaqi ta ana fata ona 'ita 'evivi.

19 * Ya'a tomeqabu yaveveyolubedi, e wese ya'a adi togivetunuqa be adi tolugaihi. 'Inega emi luveifanayavo 'idiega ona nuagivila ta 'esi ya'a weaqigu ona vetafe'wa waiwai. 20 * Onoqoli! Ya'a 'awa 'inaya yatovotovolo ta ya'au'auveida'a. 'Eguma taha toga bonagu una noqolia ta 'awa nana una siwa'ea, e 'inega ena lugu wai eu vanuea ta o'a be ya'a kana 'ai.

21 Ta 'eguma taha toga toluveifana navewaiwai va'inea 'inega tomotau nana luaqiaqiea be ya'a maega ana toabui agu galiva kaikaiwabuna 'inaya, 'idewani ya'a wese toluveifa nana ni'a yavewaiwai va'inea ta Tamagu ana galiva kaikaiwabuna 'inaya maega atoatoa.

22 'Inega 'eguma taha toga Niboana Gwalagwalana ena vona 'ekalesia 'idia nanoqolia, e 'inega tomotau nana luaqiaqiea be ba'e vona diavona adi alamani nasali aqiaqiedi."

4

Awatubo mahalaya

1 * Kaiwabu ena vona 'iguya gumwala,

* 3:19: 1Kol 11:32; Ibe 12:6; Ve 2:5 * 3:20: Ion 14:23 * 4:1:

Ve 1:1,19

'inega taha 'awa wa'awa'ana ya'itea, ta omo'e 'awa nana mahala ana 'ebelugu. Ta bona nana yanoqola 'eviviea ana noqola kavona bea butuna danununuga ta vonegu vonaya, "U'watovu mai 'iguya ta tola'ai nawale na'ifoqe tuta maimai 'idia ena ve'iteu." ² * Ba'e tuta nana 'inaya Yaubada Niboanina ena waiwai yalutonovia 'ifoqe mai 'iguya luveagatuna'igu, 'inega mahalaya taha galiva kaikaiwabuna ya'itea, ta 'inaya taha tomotau toabui toatoa. ³ * Ta ana 'ita kavona dabo kaikaiwabudi adi wawa yasifa be kanelieni, ta ana galiva kaikaiwabuna siaebadi simasimalina sivivilia, ta ana simatala namanamalina kavona dabo kaikaiwabuna ana wawa emelodi 'idewani. ⁴ * Ta wese galiva kaikaiwabudi adi yau 24 itoa vivilia. Ta galiva diavona 'idia kaiwabu adi yau wese 24 itoatoa, ma adi kaleko wadawadaeadi ta debadi ana biatuli namanamalidi goula 'inega. ⁵ * Ta tomotau nana ana 'ita kavona dabo namanamalidi ana galiva 'inega namala 'wai'waia ta yavalata butuna 'ifo'ifoqe. Ta galiva nana 'iawanaya odamu seveni isaesaela, e taudi ive'ebe'ita Yaubada Niboanina adi yau seveni weaqidi. ⁶ * Ta wese ana galiva kaikaiwabuna 'iawanaya taha yani ana 'ita 'idewana mwade'wa daumwalina ya'itea, ta ana 'ita kavona gelasi 'aye'ayea. Ta galiva nana di'wenaya yani 'iva'ava'aidi mayawaidi adi yau foa itovolo vivilia, ta du'udi qabuna ma matadi.

⁷ Ta 'iva'ava'ata diavona adi 'ita ba'e 'idewani:

* **4:2:** Ais 6:1 * **4:3:** Isi 1:28 * **4:4:** Ve 3:18 * **4:5:** Isi 1:13; Sek 4:2; Ve 1:4; 8:5; 11:19; 16:18 * **4:6:** Isi 1:5-10,22; 10:14

Taha ana 'ita 'idewani laioni, ta taha 'idewani bulumakau, ta wese taha 'iawana ana 'ita kavona tomotau, ta vefoana kavona magisubu dayewayewa. ⁸ * Ba'e foadina 'aidega 'aidega fafedi ana yau sikisi, ta fafe diavona 'idia mata 'eala debanaya ta wese 'ayanaya. Ta 'aubena be wese velovelovana 'aidega 'aidega 'idia ge ida lua'u 'evosi, ta adi 'evosi ba'e 'idewani:

“Eda Kaiwabu Yaubada Tovewaiwai tauna
Gwala, Gwala, Gwala.

Tauna tuta lova, be ba'itagana,
ta wese tuta maimai 'idia toatoa.”

⁹ Toatoa Vatayana ana galiva kaikaiwabuna 'inaya toabui, ta tuta qabuna 'iva'ava'ata diavona ba'e 'evosi nana 'inega awatubo be 'amayaba ta wese lukaiwa ineineia. ¹⁰ * Ta tuta nana 'iva'ava'ata diavona i'evososi 'inega kaiwabu diavona 24 igivelukabwebwe, ta Toatoa Vatayana ana galiva kaikaiwabuna 'iawanaya iawahawatuboya. Ta debadi adi biatuliavo namanamalidi ia'uwebuiedi galiva kaikaiwabuna 'iawanaya, ta ivonaya,

¹¹ “O'a ema Kaiwabu ta ema Yaubada luaqiaqiema be ana awatubou ta ana 'amayabeu, mana o'a eu waiwaiega ta wese eu nuenuega kuyavata qabuna u'iva'ava'aidi i'ifoqe, 'inega ba'itagana nawale itoatoa.”

5

Fefwai nunumina ta Yaubada ena Lami

* **4:8:** Ais 6:2,3; Isi 1:18; 10:12 * **4:10:** Ve 7:10; 19:4

1* 'Inega fefwai nunumina ya'itea galiva kaikai-wabuna ana totoa ana 'ataqia, ta fefwai nana ma di'wena 'waya'wayavidi, ta ana 'ebewedi ve'alata adi yau seveni. 2 Ta wese taha to-vale'ewa waiwaina ya'itea tauna bonana qidu-anea simana 'ifoqeyea vonaya, "Togama ana luaqiaqi be bwedi ba'e na'ewa yavuledi ta fefwai nunumina natanaia?" 3 Ta vonahaqiaqi, ge taha toga dalobei mahalaya nage bwa'obwa'o debanaya nage 'ayanaya ana luaqiaqi be fefwai nana natanai ta nahavoi. 4 'Inega nuagu vita aqiaqi ta yadou, mana ge taha toga dalobei be ana luaqiaqi fefwai nana datanai ta gamona da'itei. 5* 'Inega kaiwabu diavona taha 'idiega voneguya, "Ge una dou, yubai Laioni Iuda ena gade 'inega tauna kini Deibida 'aqegigina ana fata, mana tauna toluveifana ni'a vewaiwai va'inea. E 'inega luaqiaqiea be fefwai nunumina ana bwedi adi yau seveni na'ewa yavuledi ta natanaia."

6* 'Inega taha Lami ya'itea tovtovolo galiva kaikaiwabuna nuani otaqinaya, ta 'iva'ava'ata taudi foa mayawaidi ta wese kaiwabu 24 dina itoa vivilia. Ta Lami nana ana 'ita kavona ida luve'aligi. Ta donana adi yau seveni ta wese matana seveni, ta ba'e yani diavona ive'ebe'ita Yaubada Ni-boaninavo adi yau seveni weaqidi, ta seveni dina lova ni'a vetunedi di'we qabuna 'idia bwa'obwa'o debanaya. 7 Ta Lami nana tauya galiva kaikai-wabuna ana totoa 'inaya, ta ana 'ataqiega fefwai

* 5:1: Ais 29:11; Isi 2:9-10 * 5:5: Nug 49:9; Ais 11:1,10; Ve 22:16

* 5:6: Sek 4:10; Ion 1:36; Ve 13:8

nunumina 'ewea. ⁸* Ni'a 'ewea, 'inega 'iva'ava'ata diavona mayawaidi ta wese kaiwabu diavona Lami nana matanaya tuqatuqadiega isobadi ta ihiwa'odu 'inaya. Qabudi edi 'ebelaha ana wawa afi nimadia ikafikafidi, ta wese me edi gaeba vi-aviaqidi goula 'inega, ta gaeba diavona luluvea-gatuna 'idi dede'wa meilana aqiaqi otaqina 'inega. Ta ba'e meilanana ana alamani taudi Yaubada ena tomotauyavo edi venoqi.

⁹* 'Inega taha 'evosi vauvauna i'evosiea ivon-aya,

“O'a luaqiaqieu be fefwai nunumina una 'ewea,
ta ana bwedi una 'ewa yavuledi,
mana ni'au iluve'aligi.

Ta eu 'aliga be wese sulaliu 'inega,
tomotau ni'a ugubaufedi Yaubada weaqina,
ta tomotau diavona mali bona be,
mali di'we be, mali gade be, wese mali 'wafi
'idiega.

¹⁰* Ta o'a uvenua 'ivinedi be eu 'Ebeluvine gamon-aya
ina vetoveguba Yaubada ena fewa weaqina,
ta wese di'we qabuna bwa'obwa'oya ina
'abiluvinedi.”

¹¹* 'Inega wese Yaubada ena tovale'ewayavo avo 'wayoqidi be kaiwabu diavona ta wese 'iva'ava'ata diavona galiva kaikaiwabuna itovolo vivilia ya'itedi, ¹² ta edi 'evosi bonadi qiduanega yanoqolia ivonaya,
“Lami nana ni'a iluve'aligia

* **5:8:** Ve 8:3-4; Same 141:2
'Ifo 19:6; Ais 61:6; Ve 1:6; 20:6

* **5:9:** Same 96:1; 98:1

* **5:10:**

* **5:11:** Dan 7:10; Ibe 12:22

tauna kana 'amayabea.
 Luaqiaqiea be awatubo ta wese 'amayaba nalobe
 'idega,
 mana tauna tovewaiwai be,
 to'abiluvine be, tovekaikaiwabu
 ta wese toalamani aqiaqi."

¹³ E 'inega Yaubada ena 'iva'ava'atayavo qabudi
 mahalaya be, bwa'obwa'oya be, bwa'obwa'o
 'ayanaya ta wese mwade'waya yanoqolidi
 i'evo'evosi ivonaya,

"Tauna galiva kaikaiwabuna 'inaya toatoa
 ta wese Lami nana kana awatubodi
 ta kana 'amayabedi,
 mana taudi tovekaikaiwabu
 ta wese tovewaiwai tuta vataya 'idia."

¹⁴ 'Inega 'iva'ava'ata foa mayawai dina ivonaya,
 "Vonahaqiaqi, ema nuanua 'idewani." Ta wese
 kaiwabu diavona isobadi ta ihiwa'odu 'inaya.

6

*Fefwai nunumina ana bwedi sikisi Lami nana
 'ewayavuledi*

¹ * Ta Lami nana ya'itea tuta nana bwedi nug-
 wenugweina seveni dina 'idiega 'ewa yavulea,
 'inega 'iva'ava'ata diavona taudi foa mayawaidi
 taha 'idiega yanoqolia bonana kavona yavalata
 vonaya, "Umai!" ² * 'Inega 'iawaguya yubai osi
 wadawadaeana ya'itea. Osi nana gwavunaya ana
 togelu me ena tufu toatoa, ta ana biatuli debanaya
 ia'uaya. 'Inega osiega vihila tauya ta voalanavo
 qabudi maega ivedavi ta vewaiwai va'inedi.

* **6:1:** Ve 4:7; 5:1,6 * **6:2:** Sek 1:8; 6:1-6

³ Ta tuta nana Lami nana bwedi vemagilafuna 'ewa yavulea, 'inega 'iva'ava'ata diavona foa 'idiega wese taha yanoqolia vonaya, "Umai!"

⁴ 'Inega wese taha osi ya'itea bweabwealina 'ifoqe. Ta Yaubada ena waiwai ta wese kefata kuena osi ana togelu neia, 'inega ana fata be toadaumwala na'ewa yavulei bwa'obwa'oyega be yaqisa tomotau taudiega ina vedavi ta ina luve'aligidi.

⁵ Ta tuta nana Lami nana bwedi vetoina 'ewa yavulea, 'inega wese gaba yanoqolia 'iva'ava'ata vetoina 'inega vonaya, "Umai!" 'Inega taha osi kwaukwausina ya'itea, ta ana togelu nimanaya kulufa ana 'ebesikele kafikafia. ⁶ 'Inega taha bona yanoqolia 'iva'ava'ata diavona mayawaidi foa 'idiega vonaya, "Abwaga witi ana vita kilo 'aidegina ana maisa navaneqa kavona taha tomotau ena fewa 'aubena 'aidegina ana ve'ia 'idewani. Ta 'abwaga bali* kilo toi weaqina ana maisa lelelea kavona 'aubena 'aidegana ana fewa ana ve'ia 'idewani. Ta 'esi dede'wa ta wese 'oine adi maisa kavona lova 'idewani ta ge wese navedumaduma!"

⁷ Ta tuta nana Lami nana bwedi vefoana 'ewa yavulea 'inega wese 'iva'ava'ata mayawai dina 'idiega vefoana bonana yanoqolia vonaya, "Umai!" ⁸ * 'Inega yaveveкова ta wese taha osi ya'itea 'ifoqe ta 'wafina lukovuya kavona to'aliga 'wafidi. Ta osi nana ana togelu ana wawa 'Aliga, ta 'abibodanega taha tomotau to'aliga edi

* **6:6:** Bali "*barley*" ana 'ita kavona witi, ta vuaqina tomotau daboyega ifiaqidi 'inega vefalawa ta adi beledi igabuya. Ta beledi bali 'inega ena waiwai ge 'idewani witi 'inega. * **6:8:** Isi 14:21; 5:12; Iel 15:1-3

di'we ana wawa Edesi 'inega talatala'obe. Ta Yaubada magilafudina 'abiluvine neidi vaina di'we bwa'obwa'oya weaqina, e 'inega adi fata di'we diavona adi totoa ina luve'aligidi vedavi be, botana be, vihiqa ta wese yubai sasasadi 'idiega.

⁹ Ta tuta nana Lami nana bwedi vefaibina 'ewa yavulea, 'inega Vanue Gwalagwalana ana 'ebeveguba 'ayanaya tomotau niboanidi ya'itedi itoatoa. Ta taudi ni'a i'aliga Yaubada ena vona weaqina ta wese edi simana Iesu Valena weaqina. ¹⁰ Ta bonadi qiduanega igaba ivonaya, "Kaiwabu Tovewaiwai, o'a gwalagwalau ta wese o'a vonahaqiaqi. Ima'a tuta kuena aba'eba'e, ta ai tuta 'inaya ama toluve'aliga una luvematasabudi? Nage wese nawale ana ba'eba'e?" ¹¹ * Edi gaba gumwala, 'inega 'aidega 'aidega kaleko wadawadaeadi kuekuena Kaiwabu neidi, ta vebibina i'ewea wese tuta kukusana 'inaya ina veyawai ana laba wese ediavo taudi Iesu ena tofewayavo Seitani ena qabuyavo ina luve'aligidi kavona taudi tomadu'aliga 'idewani. Mana adi yau ana 'etofwafwa nawale ge ida lobe.

¹² * Ta wese Lami nana ya'itea bwedi vesikisina 'ewa yavulea. 'Inega mwani'ini'i waiwaina 'ifoqe, ta vala lukwausia kavona 'ulena kwausina 'idewani, ta wese wai'ena lubwealia kavona sulala 'idewani. ¹³ * Ta mahala ana 'wadi'wadimayavo iavuavuta kavona be 'ala'ai vuaqina gali'ena yaqina waiwaina dayuei ta dahavuavuta. ¹⁴ * 'Inega mataguya mahala ya'itea

* **6:11:** Ve 7:9,13; 19:14
16:18 * **6:13:** Ais 34:4

* **6:12:** Md 24:29; Via 2:20; Ve 11:13;
* **6:14:** Ve 16:20

awahawala, ta ana 'ita kavona taha toga fe-fwai taha danunumia di'we magilafuna 'idiega, ta bwanaga be wese bwanabwana qabudi edi 'ebetoa inogedi. ¹⁵ * Ta bwa'obwa'o ana kiniavo be, ana toluvineavo be, ana tovanugwetayavo be, ana tovekaikaiwabuyavo be, avia ana tova-matanayavo ta wese tofewa kavovoyavo be tomotau yavuyavuidi qabudi idena bwanaga 'idia, ta dabo qiduqiduadi nuanidia be wese watu'ubu 'idia ioukwaiva. ¹⁶ * Ta tomotau diavona bwanaga be dabo qiduqiduadi igabedi, ivonaya, "Elubuinimi omai 'imaya o'autaqoma ta oa'ukwaivema, be yaqisa galiva kaikaiwabuna ana totoa 'iawana ge ana 'itei, ta wese Lami nana ana diavilavila 'imaya ge nuama ana 'itei. ¹⁷ * Mana magilafudi adi diavilavila ana 'aubena qiduana ni'a mai. Nage taha toga ana fata be 'aubena nana navewaiwai va'inei? Gebu, ge taha toga ana fata!"

7

Tomotau adi yau anidedi fotifoa tausani (144,000) weaqidi

¹ * Ba'e yani diavona 'abibodanaya, 'inega Yaubada ena tovale'ewa adi yau foa ya'itedi itovotovolo bwa'obwa'o ana kona foa 'idia. Ta tovale'ewa dina bwa'obwa'o ana yaqina adi yau foa itovolo bodedi, be yaqisa ge taha yaqina da'ifoqe bwa'obwa'oya be mwade'waya ta wese 'aiwe 'idia. ² 'Inega wese taha tovale'ewa ya'itea vanemai baba'au ena 'ebeyayaqega.

* **6:15:** Ais 2:10,19,21 * **6:16:** Lk 23:30 * **6:17:** Ioe 2:11;

Mal 3:2 * **7:1:** Iel 49:36; Dan 7:2

Ta ba'e tovale'ewa nana Yaubada mayawaina ana 'ebe'inana miea. 'Inega bonana qiduanega gaba 'ifoqe Yaubada ena tovale'ewa adi yau foa 'idia. Ba'e taudina Yaubada ni'a luvine neidi be adi fata bwa'obwa'o be wese mwade'wa ina luveawalidi. ³ * 'Inega tovale'ewa nana vonedi vonaya, "Oba'eba'e! 'Abiboda yaqina ona awafeledi bwa'obwa'o be mwade'wa ta wese 'aiwe ina giveluveifedi, ta nugweta ima'a Yaubada ena tofewayavo adi 'ebe'inana adi kia 'inaya ana a'uya." ⁴ * 'Inega taudi Yaubada ana 'ebe'inana ni'a i'ewea adi kia 'inaya adi yau yanoqolia 'idewani anidedi fotifoa tausani (144,000), ta taudi me Isileli gade 12 'idiega.

⁵ 'Inega Iuda ena gadeyega tomotau adi yau tuwelo tausani (12,000) 'ebe'ina nana i'ewea,
 ta Lubeni ena gade 'inega 12,000,
 ta Gada ena gade 'inega 12,000,
⁶ ta Aseli ena gade 'inega 12,000,
 ta Nafitalai ena gade 'inega 12,000,
 ta Manasa ena gade 'inega 12,000,
⁷ ta Simioni ena gade 'inega 12,000,
 ta Libai ena gade 'inega 12,000,
 ta Isaka ena gade 'inega 12,000,
⁸ ta Sebuloni ena gade 'inega 12,000,
 ta Iosefa ena gade 'inega 12,000,
 ta Beniamina ena gade 'inega wese tomotau adi
 yau 12,000 Yaubada ana 'ebe'inana i'ewea.

Qabu qidua va'inedi Yaubada be Lami iawa-hawatubodi

* **7:3:** Isi 9:4,6; Ve 9:4 * **7:4:** Ve 14:1,3

⁹ Avo gumwala 'inega wese taha qabu qiduadi ya'itedi. Ta qabu diavona di'we taha taha 'idiega be, gade taha taha 'idiega be, 'wafi taha taha 'idiega ta wese bona taha taha 'idiega. Adi kaleko wadawadaeana ta kuekuena, ta nimadia mag-imagi 'waena ikafikafia. Ta qabu diavona adi yo'o qidua va'inena 'inega ge taha toga ana fata be nahavodi. Taudi itovotovolo Yaubada ana galiva kaikaiwabuna be Lami nana 'iawadia,^{10*} ta bonadi qiduanega igaba ivonaya,

“Yaubada totoa galiva kaikaiwabuna 'inaya
ta wese Lami nana 'idiega 'etoyavua ni'a
kalobe!”

¹¹ Ta Yaubada ena tovale'ewayavo qabudi galiva kaikaiwabuna be kaiwabu 24 dina ta wese 'iva'ava'ata foa mayawai dina itoa vivilidi, ta 'avalata'idi tuqatuqadiega isobadi galiva nana 'iawanaya ta Yaubada iawatuboya,^{12*} ta ivonaya,

“Vonahaqiaqi,
ima'a Yaubada a'ama'amayabea be
a'evo'evosi 'inaya
ena alamani qiduana weaqina.

Ahawahawatuboya ta alulukaiwa 'inaya,
mana tauna Tovewawai ta wese Toluvine
Qiduana
tuta vataya 'idia.

Vonahaqiaqi, ema nuanua 'idewani.”

¹³ 'Inega kaiwabuyavo 24 dina taha 'idiega ve-tala'aiegu vonaya, “Omo'e qabu dina adi kaleko wadawadaeana, taudi tomeqabu? Ta ma'inega imai?”

* **7:10:** Ve 4:10; 5:6-7 * **7:12:** Ve 5:12

14* 'Inega yavona 'eviviea yavonaya, "Kaiwabu, o'a tau'u ualahalamanidi, ta ya'a gebu." 'Inega vonegu vonaya, "Omo'e tomotau diavona taudi visiqa be, yuvaqa be, vevoalana ta wese 'aliga ana tuta 'inega i'ifoqe mai. Ta taudi adi kalekoy-avo ni'a ilu'utudi Lami sulalinega, 'inega ni'a ive-wadawadaeya. 15 'Inegana,

ba'itagana taudi Yaubada ana galiva
 kaikaiwabuna 'iawanaya itovotovolo,
 ta 'aubena be wese velovelovana qabuna 'idia
 iawahawatuboya ena Vanue Gwalagwalana
 'inaya.

Ta totoa galiva nana tuta qabuna
 taudi maega ina toatoa ta navabodebodedi.

16* Ge taha tuta 'inaya ina botana
 nage magadi nakwavuqa,
 ta ge wese veilage nage visiqa ina lobei
 baba'au nage vaina yani 'wea'weavidi 'idiega.

17* Mana Lami nana tovtovolo
 galiva kaikaiwabuna 'iawanaya
 tauna adi to'itamaki sifi,
 be na'itamakidi natauyedi salufa 'inaya,
 ta salufa nana tauna go'ila mayawaina.

Ta Yaubada mataeludi naluya'waia matadiega."

8

Bwedi vesevenina weaqina

¹ Ta tuta nana Lami nana bwedi vesevenina 'ewa yavulea, 'inega yani qabudi mahalaya 'elovedi ta igenu'wana, ta tufwana tuta 'alakuena kavona

* **7:14:** Dan 12:1; Md 24:21 * **7:16:** Ais 49:10 * **7:17:** Ais 25:8; Same 23:2; Ve 21:4

30 miniti 'idewani ge taha veqae nage giveketala butuna da'ifoqe. ² 'Inega Yaubada ena tovale'ewayavo adi yau seveni ya'itedi, taudi 'iawanaya itovotovolo, ta Yaubada bea adi yau seveni neidi.

³ * 'Inega taha wese tovale'ewa 'ifoqe mai tovtovolo 'ebeveguba di'wenaya, ta tauna taha gaeba viaviaqina goula 'inega kafikafia. 'Inega taha toga dede'wa qiduana neia sabi veguba 'ebeveguba nana viaviaqina goula 'inega galiva nana 'iawanaya. Ta ba'e dede'wa nana Yaubada ena tomotauyavo edi venoqi maega vevegubayea 'ebeveguba nana 'inaya. ⁴ 'Inega dede'wa nana 'auna be wese Yaubada ena tomotauyavo edi venoqi tovale'ewa nana nimanega vanevane Yaubada 'iawanaya. ⁵ * 'Inega tovale'ewa nana 'aiwe 'ala'alaina 'ebeveguba nana 'inega 'ewei ta gaeba nana luveagatuna'ia, ta 'abibodanaya felawebuiea bwa'obwa'oya. 'Inega yavalata be, namala be wese mwani'ini'i 'ifoqe, ta butudi nunuqa qiduana.

Yaubada ena tovale'ewayavo bea imu'edi

⁶ 'Inega Yaubada ena tovale'ewayavo seveni dina i'iva'ava'ata edi beayavo sabi mu'edi.

⁷ * 'Inega taha iadi ena bea mu'ea, e 'inega 'wei kavona dabo gomogomona ta wese 'aiwe 'ala'alaina sulala maega wayawayavilana iavuta webui bwa'obwa'oya. Ta bwa'obwa'o ena di'we toi 'eno'eno, ta di'we taha toi dina 'idiega

* **8:3:** Ve 5:8; 'Ifo 30:1-3 * **8:5:** Luvi 16:12; 'Ifo 19:16-19; Ve 11:19; 16:18 * **8:7:** Isi 38:22; Ioe 2:30; 'Ifo 9:23-26

'ala'ovoia, ta wese 'aiwe qabudi taha di'we 'inaya 'ala'ovoia, ta 'esi libi bwa'obwa'o di'we qabuna 'idia 'ala'ovoia.

⁸ 'Inega tovale'ewa vemagilafuna wese ena bea mu'ea. Ta tuta nana mu'ea 'inega taha yani ana 'ita kavona bwanaga qiduana 'ala'alaina 'ifoqe ta buini webui mwade'waya. Ta mwade'wa ena di'we toi 'eno'eno, ta di'we taha 'idiega vesulala. ⁹ Ta ba'e di'we nana gamonaya yani qabuna mayawaidi i'aliga, ta wese waga qabudi debanega ivivihila iawala.

¹⁰ 'Inega tovale'ewa vetoina wese ena bea mu'ea, 'inega taha 'wadima gegoyo ena 'alata kavona odamu mahalega 'avalata'i webui go'ila be salufa 'idia. Bwa'obwa'o ena di'we toi 'eno'eno, ta di'we taha 'idiega 'wadima nana webui mai go'ila be salufa 'idia. ¹¹ * 'Wadima nana ana wawa Badabadana. Ta di'we nana 'inaya webui e omo'e 'inaya wese di'we toi i'eno'eno. Ta taha 'idiega go'ila be wese salufa qabudi ivebadabada, ta tomotau qabudi go'ila nana inumea i'elu'aliga, mana badabadana.

¹² * 'Inega tovale'ewa vefoana wese ena bea mu'ea. Vala 'inaya ena di'we toi 'eno'eno, ta di'we taha toi dina 'idiega veilae qiduana 'ifoqe vala nana 'inaya. Ta wese 'idewani 'ifoqe wai'ena be 'wadi'wadima 'idia. 'Inega di'we vetoina vala, be wai'ena ta wese 'wadi'wadima 'idiega velovelovana 'ifoqe 'idia. 'Aubena be wese velovelovana adi tuta toi 'eno'eno, ta tuta toi dina 'idiega tuta 'aidegina 'inaya ge taha simatala dasimatala

* **8:11:** Iel 9:15 * **8:12:** Isi 32:7; Ve 6:12-13

'aubena be wese velovelovana 'idia. ¹³ * 'Inega ya'ita vane ta magisubu taha ya'itea yewayewa mahalaya, ta ena gaba qiduana yanoqolia von-aya, "Aioi, veilage, veilage! Totoa bwa'obwa'oya veilage qiduana ona lobe, mana Yaubada ena tovale'ewa wese toidi edi beayavo tuta goyona ina mu'edi."

9

¹ * Ta wese Yaubada ena tovale'ewa vefaibina ena bea mu'ea, 'inega 'wadima taha ya'itea ni'a 'eta'ia mahalega webui mai bwa'obwa'oya. Ta kihi ni'a 'ewea vetoa kuena ge ana 'ebel'ovoamo ana wawa Abisi* ana 'awa weaqina. ² * Ta tuta nana vetoa nana ana 'awa siwa'ea 'inega 'au vili'waunia vaneqa kavona didiala katuinia 'idewani. 'Inega baba'au be wese yani qabuna bwa'obwa'o be mahala nuanidia velovana bodedi.

³ Ta 'au nana gamonega wakifou i'ifoqe bwa'obwa'oya, ta waiwai i'ewea kavona bunelala edi waiwai 'idewani. ⁴ * Ta wese vematamagilafu i'ewea vonaya, "Libi be, 'aiwe ta wese yani qabuna tabotabodi ge ona giveluveifedi, ta 'esi luaqiaqiemi be tomeqabu taudi Yaubada ana 'ebe'inana adi kia 'inaya ge da'eno'eno ami fata ona giveluveifedi." ⁵ Ta wakifou diavona wese vona i'ewea vonaya, "Tomotau diavona ge ona luve'aligidi, ta 'esi luaqiaqiemi be visiqa namo

* **8:13:** Ve 9:12; 11:14 * **9:1:** Ve 20:1 * **9:1:** Ta Abisi wawa nana ana alamani ba'e: Niboana luveluveifadi edi 'ebetoa ana laba luvematasabu qiduana ana tuta 'inaya. * **9:2:** Nug 19:28; Ioe 2:2,10 * **9:4:** Ve 7:3

ona neidi wai'ena faibi 'idia kavona bunelala edi 'uta ana visiqa 'idewani.” 6 * Ta tuta nana ba'e yani diavona na'ifoqe 'inega tomeqabu visiqa nana ni'a ilulutonovia nuanuadi taudiega ina luve'aligidi, ta ge adi fata. Vonahaqiaqi, 'aliga ina sali 'wayoqea.

7 * Wakifou diavona adi 'ita kavona osi 'idewana, ta ni'a i'iva'ava'ata sabi luavia. Ta adi kia 'inaya taha yani ana 'ita kavona biatuli kaikaiwabuna viaviaqina goula 'inega. Ta 'iawadi adi 'ita kavona tomotau 'iawadi. 8 * Ta wutuwtudi ana 'ita kavona vivine debadi 'idewani, ta aladi kavona yubai laioni aladi. 9 * Ta lumalumadi ana lubodaboda ana 'ita kavona kainumu 'idewani. Ta fafedi butuna ena nunuqa kavona osi qabudi waga lihilihi 'inega ida vivihila sabi luavia. 10 Ta yiqudi ana 'ita kavona bunelala yiqudi me edi 'ebe'uta, ta 'ebe'uta nana 'inega adi fata be tomotau ina givevisiqidi wai'ena faibi 'idia. 11 Ta adi tovanugweta tauna vetoa nana ge ana 'ebeluo'ovoamo ana toluvine. Ana wawa me Ibeliu bonadiega Abadoni, ta me Guliki bonadiega ana wawa Afoloni, ta wawa diavona adi alamani “Togiveluveifa”.

12 Veilaqe taha ni'a gumwala, ta wese veilaqe magilafudi imaimai.

13 'Inega Yaubada ena tovale'ewa vesikisina ena bea mu'ea. Ta tuta nana mu'ea, 'inega taha bona yanoqolia 'ebeveguba viaviaqina goula 'inega. Ta bona nana yanoqolia 'ifoqe 'ebeveguba nana donana adi yau foa 'inega, ta 'ebeveguba nana

* 9:6: Iob 3:21; Iel 8:3 * 9:7: Ioe 2:4 * 9:8: Ioe 1:6 * 9:9: Ioe 2:5

tovotovololo Yaubada 'iawanaya. ¹⁴ 'Inega tovale'ewa vesikisina wese bona nana noqolia vonaya, "Seitani ena tovale'ewayavo adi yau foa yoqoyoqonidi una li'amidi. Taudi go'ila qiduana Eufaleti 'inaya itoatoa." ¹⁵ * Ta foa dina li'ama ilobea ba'e tuta nana weaqina, ta wese 'aubena ba'e weaqina, ta wese wai'ena ba'e weaqina, ta wese ya'wala ba'e weaqina. Ta adi li'ama 'iuna, mana taudi 'iva'ava'aidi itoatoa tomotau sabi luve'aligidi. Ta totoa bwa'obwa'oya qabudi ge ida luve'aligidi. Bwa'obwa'o di'wenavo toi 'eno'eno, ta toi dina gamodiega di'we 'aidegana ana totoayavo iluve'aligidi.

¹⁶ Ta tovedavi qabu qidua va'inedi igaba va'auqidi. Ta simana taha adi yau weaqina yanoqolia 'idewani 200 milioni, ta qabudi osiega ni'a igelu. ¹⁷ Ta kavona ve'wayoqega togelu dina ta wese osi dina ya'itedi, ta adi 'ita ba'e 'idewani: Togelu dina vaidi lumalumadi adi lubodaboda adi 'ita bweabwealina kavona 'aiwe saesaelina, ta vaidi adi lubodaboda wafuwafulina, ta wese vaidi kowukowuna. Ta osi dina 'unu'unudi ana 'ita kavona laioni 'unu'unudi 'idewani. 'Aiwe saesaelina ma 'auna ta wese dabo 'wea'weavidi adi wawa salofa meilana luveifa otaqina osi diavona 'awadiega 'ifo'ifoqe. ¹⁸ Ta ba'e yani diavona 'idiega bwa'obwa'o ana tomotauyavo i'aliga. Ta ge tomotau qabudi ida 'aliga, ta 'esi bwa'obwa'o di'wenavo toi gamodiega di'we 'aidegana ana totoayavo i'elu'aliga, mana 'aiwe nana be, 'au nana ta wese dabo nana osi dina 'awadiega 'elu'ifoqe. ¹⁹ 'Inega 'awadiega ta

* **9:15:** Ve 8:7-12

wese yiqudiega 'aliga ena waiwai 'ifoqe, mana yiqudi kavona mwata ma 'unu'unudi, 'inega wese yiqudiega adi fata be tomotau ina luve'aligidi.

²⁰ * Ta tomeqabu ba'e veilage diavona 'idiega ge ida 'aliga taudi ge nuanuadi be edi viaqayavo nimadiega ina nogedi be ina nuagivila. 'Inega ge ida lua'u iwa'odu niboana luveifadi be wese edi tokwalui 'idia. Ba'e edi 'ebeiwa'odu iviaqia goula be, siliba be, kainumu be, dabo ta wese 'aiwe 'idiega, ta ba'e yani diavona ge adi fata be ina noqola, ta ge adi fata be ina 'ita, ta wese ge adi fata be ina tauya. ²¹ Ta wese ilivu luveifadi 'idewana luve'aliga be, kwakwaia be, lu'afo'a be, velamo'eno kavokavovo ta wese vanawala ilivu diavona ge ida lua'udi.

10

Yaubada ena tovale'ewa taha fefwai nunumina goyona nimanaya

¹ 'Inega wese taha Yaubada ena tovale'ewa wai-waina ya'itea mahalega webuwebui mai. Taha gawata qiduana tovale'ewa nana tala'afwalia, ta wese siaebadi debanaya ya'itea. Ta 'iawana ana 'ita kavona vala ena simatala, ta 'aqena adi 'ita kavona 'oqola 'ala'alaidi. ² Ta 'ataqinega fefwai goyona tanatanaina kafikafia. 'Inega 'aqena ana 'ataqi a'uya mwade'waya, ta ana keli bwa'obwa'o 'inaya a'uya. ³ 'Inega bonana qiduanega gaba kavona yubai laioni edi bo'o 'idewani. Bo'o gumwala 'inega yavalata seveni adi yau wese

* **9:20:** Ve 16:9,11; Same 115:4-7; 135:15-18; Dan 5:23

edi dudu 'inega ive'iea. ⁴* Tuta goyona be ba'e yavalata diavona edi ve'ia eda 'wayavia, ta 'inega wese taha bona yanoqolia mahalega vonegu von-aya, "Yavalata diavona edi dudu adi alamani ge una 'wayavia, ta 'esi tau'u nuauya una nu-ave'avinidi!"

⁵* Ta tovale'ewa nana ni'a ya'itea tovtovolo mwade'waya be wese bwa'obwa'oya, tauna ni-mana ana 'ataqi silagaia mahalaya, ⁶ e 'inega 'awatamatamana tauna Toatoa Vatayana 'inaya, tauna mahala 'iva'ava'aia be wese yani qabuna gamonaya, ta wese bwa'obwa'o be wese yani qabuna gamonaya, be wese mwade'wa ta wese yani qabuna gamonaya. Ta tovale'ewa nana von-aya, "Yaubada ge wese tuta naha'unagoyei, ⁷* mana tuta nana Yaubada ena tovale'ewa vesevenina wese ena bea namu'ea, 'inega ena nuanua 'wai'waivina nagive'ifoqeyea, 'idewani lova ena tovesimasimanayavo 'idia simanea."

⁸ 'Inega wese bona nana mahalega yanoqola 'eviviea voneguya, "Utauya tovale'ewa nana 'inaya tovtovolo mwade'waya be bwa'obwa'oya, ta ni-manega fefwai nana tanatanaina u'ewei!"

⁹* 'Inega yatauya tovale'ewa nana 'inaya ta yavenoqiea be fefwai nana goyona naneigu. 'Inega voneguya, "E ba'e, u'ewei ta u'aini. Ta 'awauya ana 'ai yafayafana kavona mu'awa 'idewani, ta 'esi gamouya visiqa una lutonovia."

¹⁰ 'Inega fefwai nana nunumina ya'ewei ya'ainia ta yatonea. Ta tovale'ewa nana ena

* **10:4:** Dan 12:4,9 * **10:5:** Luve 32:40; Dan 12:7 * **10:7:** Emo 3:7
 * **10:9:** Isi 2:8-3:3

vona 'iguya vonahaqiaqi, mana 'awaguya ana 'ai yagudatonovia yafayafa otaqina, ta tuta nana yatonea 'inega gamoguya visiqa qiduana yalutonovia. ¹¹ Gumwala, 'inega wese voneguya, "Luaqiaqieu be wese una simana 'ifoqe ma'oda Yaubada naviaqa 'aiqa qabu taha taha 'idia, ta wese di'we taha taha 'idia, ta wese bona taha taha ana toveqaeavo 'idia, be wese toluvine qiduqiduadi 'idia."

11

Yaubada ana tosimanayavo magilafudi

¹ * 'Abibodanaya 'aiwe kuena 'ebe'etoliva ya'ewea ta wese vona taha yanoqolia vonegu vonaya, "Una tauya Yaubada ena Vanue Gwalagwalana 'inaya ta vanue nana una 'etolivei, ta wese 'ebeveguba vanue nana gamonaya una 'etolivei. Ta tomeqabu omo'e 'inaya ihiwaiwa'odu wese una avodi. ² * Ta Vanue Gwalagwalana 'atamanina ge una 'etolivei, mana bena'e di'we nana Yaubada ni'a awafelea taudi ge me Diu weaqidi. 'Inega ba'e qabu diavona Yaubada ena 'abaga gwalagwalana Ielusalema ina luvinea wai'ena 42 'idia.

³ "Ta ya'a egu tovesimasimana magilafudi ena givewaiwaiedi ta egu nuanua ina simana 'ifoqeyea 'aubena adi yau 1,260 'idia. Ta adi kaleko ina veaqedi kavona wadawada'e be sibasibauwa adi kaleko 'idewani."

* **11:1:** Isi 40:3; Sek 2:1-2 * **11:2:** Lk 21:24; Ve 13:5

4 * Ba'e tovesimasimana dina taudi 'aiwe olibe magilafudina be wese simatala ana 'ebea'u magilafudina itovotovolo bwa'obwa'o ana Kaiwabu 'iawanaya. 5 * Ta 'eguma tomotau nuanuadi be ina giveluveifedi, e 'inega 'aiwe 'ala'alaina 'awadiega na'ifoqe ta voala diavona na'ala 'ovoidi. Vona-haqiaqi, ba'e 'aliga nana na'ifoqe tomeqabu nuanuadi tovesimasimana dina ina veilageyedi. 6 * Ta ba'e magilafudina luvine be waiwai ni'a i'ewea ta adi fata mahala ina gibodea, 'inega ge wese 'wei na'wei'wei tuta nana Yaubada ena nuanua isimasi-mana 'ifoqeyea 'aubena 1,260 'idia. Adi fata go'ila ina luvinedi be ina vesulala, ta wese adi fata be visiqa taha taha ina vetunedi bwa'obwa'oya, ta taudi edi nuenuega ina luvine ai tuta be ai tuta 'idia ba'e yani diavona ina viaviaqidi.

7 * Ta tuta nana edi simana ina lu'ovoia, 'inega vetoa nana kuena ana wawa Abisi ana totoa yubai veifana navanemai ta magilafudina natala'avudi navewaiwai va'inedi ta nafofolidi. 8 * Ta 'o'oadi ina 'eno kavokavovo 'abaga qidwana ana 'eda 'inaya. Ta 'eguma tomotau 'abaga nana ivelulu'uyayea 'inega vona sesebaiega ana wawa igabea Sodoma be Itifita, mana omo'e 'abaga nana 'inaya lova edi Kaiwabu 'aliga lobe'a 'etoluai 'inaya. 9 Ta 'aubena toi ma ana tufwa 'idia tomotau di'we qabudi 'idiega be, bona qabudi 'idiega be, gade qabudi 'idiega ta wese 'wafi taha taha 'idiega 'o'oa dina ina vevekovedi 'abaga nana 'inaya, ta ge taha toga dahawafela

* 11:4: Sek 4:11-14 * 11:5: 2Sam 22:9; Same 97:3 * 11:6:
1Kin 17:1; 'Ifo 7:17-20; 1Sam 4:8 * 11:7: Dan 7:21; Ve 12:17; 13:7;
17:8 * 11:8: Lk 13:34

adi tavuna weaqina. ¹⁰ Ta bwa'obwa'o ana totoayavo qabudi ina qaiawa gegoyo Yaubada ena tovesimasimanayavo edi 'aliga weaqina, mana totoa diavona vita ilobea tosimana dina 'idega 'aubena 1,260 'idia, ta ba'itagana ni'a i'aliga. E 'inegana tomotau diavona taudiega ma ediavo qaiawega ina vekolukolua ta wese edi kulufayavo ina vewila'ayea nuanidia.

¹¹ * Ta 'aubena toi ma ana tufwa 'abibodanaya Yaubada tovesimasimana magilafudina giveyawaha 'eviviedi iya'itoto ta itovolo. Ta tomotau qabudi i'itedi 'inega imwaniniva qiduana. ¹² * 'Inega magilafudina taha bona waiwaina inoqolia mahalega 'ifoqe vonedi vonaya, "O'watovu mai ba'idia!" 'Inega gawatega voaladiavo matadia ivaneqa mahalaya. ¹³ * Ta tuta nana ivanevanega 'inega mwani'ini'i waiwaina 'ifoqe 'abaga nana 'inaya. Ta 'abaga nana di'wenavo adi yau teni, ta 'aideganamo teni dina 'idiega qeu yavulea, ta di'we nana 'inaya tomotau adi yau 7,000 i'aliga. Ta tomeqabu mwani'ini'i nana 'inega ge ida 'aliga imwaniniva qiduana ta idedela, ta Yaubada mahalaya iawatuboya.

¹⁴* Veilage vemagilafuna ni'a gumwala, ta wese vetoina tuta goyona namai.

Yaubada ena tovale'ewa vesevenina ena bea mu'ea

* **11:11:** Isi 37:5,10 * **11:12:** 2Kin 2:11 * **11:13:** Ve 6:12;
16:18 * **11:14:** Ve 9:12

15 * 'Inega Yaubada ena tovale'ewa vesevenina
ena bea mu'ea ta mahalega gaba waiwaidi
yanoqolia ivonaya,

“Eda Kaiwabu ta wese ena Keliso vevenua'ivinina
bwa'obwa'o di'wenavo qabuna ni'a
i'abiluvinea,

ta tauna tuta vataya 'idia na'abiluvine.”

16 Kaiwabu diavona 24 adi yau adi galiva
kaikaiwabudi 'idia nawale itoatoa, ta tuta nana
ba'e gaba nana inoqolia 'inega Yaubada 'iawanaya
'avalata'idi ta tuqatuqadiega isobadi ta
iawatuboya 17 ivonaya,

“Ema Kaiwabu Yaubada Tovewaiwai,
o'a utoatoa tuta lova 'inega
be wese tuta ba'itagana 'idia.

Alulukaiwa qiduana 'iuya,
mana o'a eu waiwai qiduana ugive'ifoqeyea
ta ni'a uve'ale 'abiluvine.

18 * Tomotau ge ida vetumaqaneu diadi vilea,
ta ba'itagana o'a au diavilavila ni'a mai.

Ta wese vetala'ai ana tuta
ni'a mai 'ali'aligidi 'idia.

Ta eu tofewayavo taudi tovesimasimana
adi ve'ia aqiaqina ana tuta ni'a mai,
ta o'a ve'ia nana una neidi.

Ta wese eu tomotauyavo
'ena'ena'idi be goyogoyodi
ta au wawa ana to'amayabayavo maega
adi ve'ia aqiaqina una neidi.

Ta 'esi bwa'obwa'o ana togiveluveifa
edi tuta ni'a mai be una luveawalidi.”

* **11:15:** 'Ifo 15:18; Same 10:16; Dan 2:44; 7:14 * **11:18:** Same
110:5; Lom 2:5; Same 115:13

19 * 'Inega Yaubada ena Vanue Gwalagwalana mahalaya sisiwa'ana ya'itea, ta gamonaya ena luvine ma dedewagana ana wawa Aki 'eno'eno. Ta wese namala 'wai'waia be, yavalata dududu be, butuna waiwaidi be, mwani'ini'i ta wese 'wei gomogomodi ta falafaladi kavona dabo i'ifoqe.

12

Vavine ta wese mwata luveifana ta qiduana

1 'Inega taha yani ya'itea mahalaya, ta yani nana ge yani kavokavovo ta 'esi yani 'ebenuavoqana. Taha vavine ya'itea baba'au 'inega vekaleko, ta 'aqena 'ayanaya wai'ena ya'itea, ta debana 'inaya biatuli viaviaqina 'wadima tuwelo 'inega.

2 * Vavine nana ma gamona ta visiqa qiduana lulutonovia, 'inega doudou mana tuta goyona nauweta.

3 * Ta lukwayavonega wese taha yani 'ebenuavoqana ya'itea mahalaya. 'Inega mwata taha luvaluva ta bweabwealina mataguya 'ifoqe. Ta 'unu'ununa adi yau seveni, ta donana adi yau teni, ta 'unu'ununa 'inaya biatuli adi yau wese seveni. 4* Ta yiqunega 'wadi'wadima 'auveavuidi mahalega. Mahala ena di'we toi, ta toi dina 'idiega di'we 'aidegana 'inega 'wadi'wadima 'auveavuidi iavuta bwa'obwa'oya. Ta mwata nana vavine 'iawanaya toatoa ba'ena, mana nuanuana gwama nana na'ainia tuta nana navi'oi.

5 * 'Inega vavine nana gwama me'olotona venatunea, ta omo'e gwama nana tomotau qabudi

* **11:19:** Ibe 9:4; Ve 8:5; 15:5; 16:21 * **12:2:** Mai 4:10 * **12:3:** Dan 7:7 * **12:4:** Dan 8:10 * **12:5:** Same 2:9; Ve 19:15

bwa'obwa'oya naluvinedi ena waiwai qiduana 'inega. Tuta goyona be mwata nana gwama nana datonea, ta 'inega Yaubada ena tovale'ewa gwama nana neboya ta givaneyea Yaubada 'inaya, ta ana galiva kaikaiwabuna 'inaya. ⁶ 'Inega inana idena itauya di'we tomotau geqana 'inaya, ta omo'e 'inaya Yaubada taha 'abaga ni'a 'iva'ava'aia adi 'itamaki weaqina 'aubena 1,260 'idia.

⁷ * 'Inega vedavi ve'ale mahalaya Yaubada ena tovale'ewayavo be mwata ma enavo nuanidia. Ta tovale'ewa qabudi adi tovatatana ana wawa Maikeli vanugwetededi vedavi nana gamonaya. ⁸ Ta mwata nana me ena qabuyavo ge adi fata be Maikeli ma enavo ina vewaiwai va'inedi. Ta 'esi Maikeli 'elavidi edi waiwaiega mwata nana ma enavo i'wavinidi i'ifoqe mahalega. ⁹ * 'Inega mwata nana qiduana ifelawebuiea bwa'obwa'oya. Tauna mwata nugwenugweina, ta ana wawa igabea Diabolo be wese Seitani, ta tauna totoa bwa'obwa'o qabudi u'au'avedi. Ta enavo qabudi wese ifelawebuiei.

¹⁰ * 'Inega taha bona waiwaina mahalega yanoqolia gaba vonaya,
 "Lova 'inega kalulututa ada 'etoyavua weaqina,
 ta ba'itagana eda Yaubada 'inega
 'etoyavua vataya mai 'idaya.
 Tauna Tovewaiwai ta ena 'Ebeluvine
 ni'a give'ifoqeyea ta luluvine.
 Yaubada lova vona fofofolea
 taha Kini na'ifoqe mai 'idaya,
 ta ba'itagana vona nana ana aqiaqi ni'a 'ifoqe,

* **12:7:** Iud 9 * **12:9:** Nug 3:1,14; Lk 10:18; Ve 20:2 * **12:10:**
 Iob 1:9-11; Sek 3:1

- mana Keliso ni'a mai 'idaya
 ta 'abiluvine 'eweia Yaubada 'inega.
 Ta Keliso nana ena 'abiluvine 'inega
 Seitani felawebuiea bwa'obwa'oya.
 Seitani wese ana wawa Tove'ewa,
 mana tauna 'aubena be wese
 velovelovana qabuna 'idia
 edavo tovetumaqana veve'ewedi
 Yaubada matanaya.
- 11 Ta tovetumaqana dina tove'ewa nana
 ivewaiwai va'inea,
 mana Lami nana ena 'aliga
 ta wese sulalina 'inega adi luvematasabu
 ni'a 'avalea edi luveifana weaqina.
 Vonahaqiaqi, tovetumaqana dina
 ge ida nuanua yawaidi weaqina,
 ta 'esi iawafeledi Lami nana
 Valena ana simana 'ifoqe weaqina,
 ta ba'e 'inega tove'ewa nana ivewaiwai
 va'inea.
- 12* 'Inega mahala ta wese ana totoayavo
 ona qaiawa qiduana!
 Ta 'esi veilage ta visiqa na'ifoqe
 bwa'obwa'o ta wese mwade'wa 'idia,
 mana mwata luveifana ni'a webui mai 'imia
 ma ana diavilavila,
 mana alamani aqiaqiea ena tuta ni'a
 vekusakusa.”
- 13 Ta tuta nana mwata nana nuana 'eqa'uya
 ena webui mai bwa'obwa'oya weaqina, 'inega
 vavine dina gwama me'olotona ni'a ivenatunea
 talatala'obedi. 14* Ta Yaubada magisubu agona

* 12:12: Ais 44:23; 49:13 * 12:14: Dan 7:25; 12:7

fafena neidi, 'inega iyewa itauya di'we tomotau gegana 'inaya, ta omo'e 'abaga nana Yaubada ni'a 'iva'ava'aia sabi 'itamaki weaqina, ta wese 'abaga nana 'inaya navabodebodedi wai'ena 42 'idia mwata nana ana diavilavila 'inega.

¹⁵ 'Inega mwata nana 'awanega go'ila qiduana 'ifoqe ta seuseu inoqa, mana ena nuanua qiduana vonigo vavine dina nagivedamanidi ina 'aliga.

¹⁶ Ta iula ilobea bwa'obwa'o 'inega, mana 'awana 'elalamia qiduana ta go'ila nana numa 'ovoia.

¹⁷ * 'Inega mwata wese diana vilevilea qiduana vavine dina 'idia ta 'ifoqe tauya tubudiavo sabi luaviadi, taudi Yaubada ena luvineavo ive-matamatayagedi ta wese leisu ena vonahaqiaqi ikafi'i'ihia. ¹⁸ Ta mwata nana toatoa mwade'wa balabalanaya.

13

Yubai veifana mwade'wega 'ifoqe

¹ * 'Inega yavevekova ta yubai luveifana taha ya'itea mwade'wega fweula. Ta donana adi yau teni, ta 'unu'ununa adi yau seveni, ta donana qabudi ma adi biatuli ta wese 'unu'ununa 'aidega 'aidega 'idia wawa luveifana 'waya'wayavidi i'eno'eno, ta wawa diavona Yaubada iawavegilea. ² * Yubai nana ya'itea ana 'ita 'idewana lefedi, ta 'aqena adi 'ita 'idewani yubai bea* 'aqedi, ta 'awana 'idewani yubai laioni

* **12:17:** Ve 11:7 * **13:1:** Ve 12:3; 17:3,7-12 * **13:2:** Dan

7:4-6 * **13:2:** Bea "bear" taha yubai qiduana be waiwaina ta wese manimaninina ana fata tomotau navunuqidi. Ge kana lobei eda di'we 'inaya, ta 'esi vaina di'we 'idia toatoa, ta lova wese Isileli 'inaya toa.

'awadi. Ta mwata nana ena waiwai be, ana galiva kaikaiwabuna ta wese ena luvine qiduana neia.

³ * Ta yubai nana mwade'wega 'unu'ununa taha ana 'ita kavona veveilaqena be tuta goyona da'aliga, ta bonuna ni'au ihila ta veaqaqi 'evivi. E omo'e 'inega tomotau qabudi nuadi 'ewe a ta i'abibodea. ⁴ Ta tomotau qabudi wese mwata nana iawahawatuboya, mana ena luvine qabuna ni'a ve'ineiea yubai mwade'wega 'inaya. 'Inega yubai nana wese iawahawatuboya ivonaya, "Gebu taha toga ena waiwai yubai ba'e 'idewani. Ta wese ge taha toga ana fata be naluavia 'inaya!"

⁵ * Ta yubai nana ni'au awafela 'ewe a be ana fata navonavane ta wese nahawagila, ta awafela nana 'inega ba'e 'awaluveifa diavona naviaqidi wai'ena 42 'idia.

⁶ 'Inega yubai nana Yaubada 'inaya yani qabuna weaqina 'awaluveifea, 'idewani ana wawa weaqina be, ena 'abaga mahalaya weaqina, ta wese mahala ana totoayavo 'awaluveifedi. ⁷ * Ta awafela lobe a vonigo Yaubada ena tomotauyavo naluaviedi be navewaiwai va'inedi. Ta wese luvine 'ewe a 'inega ana fata be qabu taha taha, be bona taha taha adi toveqaeavo be, 'wafi taha taha ta wese di'we taha taha na'abiluvinedi. ⁸ * Ta totoa bwa'obwa'o qabudi taudi Yaubada ge ida vetumaqanea yubai nana 'inaya ina iwaiwa'odu, omo'e tomotau dina gebu adi wawa da'eno'eno Yawai Bukina gamonaya. Ta ba'e buki nana Lami nana lova iluve'aligia ena buki, mana buki

* **13:3:** Ve 17:8 * **13:5:** Dan 7:8,25; 11:36; Ve 11:2 * **13:7:**
 Ve 11:7 * **13:8:** Same 69:28; Ve 17:8; 20:12,15; 21:27

ba'e gamonaya tovetumaqana adi wawa lova madu'wayavia, ta 'abiboda bwa'obwa'o viaqia.

⁹ Tomeqabu omi'a ma teniqami ba'e vona diavona ona noqolidi ta adi alamani ona sali aqiaqiedi.

¹⁰ * Ta tomeqabu lova Yaubada ena venua'ivina 'inega
 ina kafidi ta ina a'uluguyedi vanue 'ebeyoqona 'inaya,
 e luaqiaqiedi be ina toa vanue 'ebeyoqonaya.
 Ta wese tomeqabu lova Yaubada ena venua'ivina 'inega
 'aliga ina lobeafata 'inega,
 e luaqiaqiedi be ina 'aliga kafatega.

Ta tovetumaqanayavo luaqiaqiedi be me edi bibitaqo edi vetumaqana Yaubada 'inaya ina kafii'ihia.

Yubai luveifana bwa'obwa'oyega 'ifoqe

¹¹ 'Inega taha wese yubai luveifana ya'itea, bwa'obwa'oyega 'ifoqe mai. Ta donana magilafuna 'idewana lami donadi, ta bonana 'idewani mwata bonadi. ¹² Ba'e yubai nana yubai mwade'wega ena waiwai vefewea sabi luvine, 'inega totoa bwa'obwa'o qabudi luvine neidi be yubai mwade'wega 'inaya ina iwa'odu, tauna lova veilage lobeafata ta ni'a veihila ta veaqiaqi 'evivi. ¹³ * 'Inega yubai nana mwade'wega vaina yani 'ebenuavoqana waiwaidi viaqidi 'idewani 'aiwe saesaelina viaqia, ta tomotau qabudi ivevekova ta matadia 'aiwe nana mahalega

* **13:10:** Iel 15:2; 43:11; Ve 14:12
 18:24-39; Ve 19:20

* **13:13:** Md 24:24; 1Kin

'avalata'ia webui mai bwa'obwa'oya. ¹⁴ E ba'e yani diavona ni'a viaqidi yubai mwade'wega ena awafela 'inega, ta ba'e 'inega totoa bwa'obwa'o qabudi u'avedi. Ta wese luvinedi tokwalui taha ina viaqia ana 'ita kavona yubai veifana mwade'wega, tauna lova kefataga veilage lobe ta 'aliga 'waqi, ta ni'a yawaha 'evivi. ¹⁵ 'Inega iviaqia, ta yubai bwa'obwa'oyega awafela 'ewea 'inega tokwalui nana yawaina neia be yaqisa ana fata navona. Ta 'abiboda tokwalui nana tomotau luvinedi be ina iwa'odu 'inaya, ta 'eguma ina noga 'inega 'aliga ina lobe. ¹⁶ * Ta wese totoa bwa'obwa'o qabudi 'idewani tomotau kavokavovo be wese taudi adi wawa 'ena'ina, ta wese kaikaiwabudi be lukwalukwadi, ta wese tofewa kavovo be yavuyavuidi luvine neidi be taha 'ebe'inana 'ataqidia nage adi kiaya ina 'ewea. ¹⁷ Ta 'ebe'inana nana ana alamani ba'e: Tomeqabu ba'e luvine nana inogea, e ge wese adi fata be ina gimwane nage ina vegimwane. Ta 'ebe'inana 'inaya yubai nana mwade'wega ana wawa nage wawa nana ana naba na'enoa.

¹⁸ Vonahaqiaqi, 'eguma ba'e yani diavona weaqina nuada na'eqa'uya, e 'inega nugweta alamani qiduana Yaubada 'inega kana 'ewea. 'Inega taha toalamani aqiaqi ana fata yubai nana ana naba nanua'eqa'uya, mana naba nana tomotau taha ena naba. Ta tauna ena naba 666.

14

To'etoyavua ena tomotauyavo adi 'evosi

* **13:16:** Ve 14:9-11; 16:2; 20:4

1 'Inega Lami nana ya'itea bwanaga Saioni debanaya tovotovolo, ta wese tomotau adi qabu 144,000 maega itoatoa. Ba'e qabu diavona Lami nana ana wawa ta wese Tamana ana wawa 'waya'wayavina adi kia 'inaya. 2 * 'Inega mahalega bona taha yanoqolia, ta ana noqola kavona go'ila be wese yavalata ida nununuqa. Ta wese bona nana ana noqola kavona tomotau edi 'ebelaha afi 'inega idalalaha. 3 * Ba'e qabu diavona galiva kaikaiwabuna be, 'iva'ava'ata diavona foa adi yau, ta wese kaiwabuyavo adi yau 24 'iawadia itovolo, ta 'evosi taha vauvauna i'evosiea. Ta 144,000 dimo 'evosi nana ialamania, ta 'esi mali tomotau ana vonayavo be wese ana anigo ge ida alamania, mana Yaubada qabu diavona ni'a 'etoyavuidi bwa'obwa'o 'inega. 4 Ta omo'e tomotau diavona ge taha tuta taudiega ida givebwavudi ilivu luveifadi 'idiega, ta 'esi edi toa Yaubada matanaya tuta qabuna vunavunaqina. Ba'e qabu dina Lami nana i'abiboda aqiaqiea ena tauya 'aidega 'aidega 'idia. Ta tomotau qabudi 'idiega eda Kaiwabu ba'e qabu dina ni'a madugubaufedi, e 'inega taudina kavona Yaubada be Lami nana edi bolimana nugwenugweina. 5 Taudi ge taha toga ida u'avei, ta wese ge taha adi 'ebeve'ewamo.

Yaubada ena tovale'ewa toidi edi simana

6 'Inega wese Yaubada ena tovale'ewa taha ya'itea mahalega yewayewa, ta Vale Aqiaqina 'eno'eno vatayana miea simanea totoa bwa'obwa'o qabudi 'idia, 'idewani qabu taha taha

* 14:2: Ve 1:15; 19:6 * 14:3: Ais 42:10; Ve 5:9; 7:4

be, bona taha taha be, 'wafi taha taha be, wese di'we taha taha 'idia. ⁷ Ta tovale'ewa nana bonana qiduanega vonaya, "Yaubada ona 'amayabea be ona awatuboya, mana vetala'ai ana tuta ni'a mai. Ta mahala be, bwa'obwa'o be, mwade'wa ta wese go'ila ihinoinoqa adi To'iva'ava'ata 'iawanaya ona iwa'odu."

⁸ * 'Inega tovale'ewa vemagilafuna ya'itea iana 'abibodanega 'ifoqe ta gaba vonaya, "Abaga qidua ana Babiloni ni'a luveifa otaqa, mana 'abaga nana totoa bwa'obwa'o qabudi maega velamo'eno kavokavovo ilivuna iviaviaqia ta nuadi 'ewa aqiaqia."

⁹ * Tovale'ewa magilafudina 'abibodadiega wese vetoina 'ifoqe, e tauna wese gaba vonaya, "Tomeqabu ihiwaiwa'odu yubai nana mwade'wega ta ena tokwalui 'inaya, ta wese ana 'ebe'inana adi kiaya nage nimadia 'eno'eno, ¹⁰ * e ba'e taudi Yaubada ena 'oine waiwaina 'inega ina numa, ta ba'e 'oine nana ve'ebe'ita Yaubada ana diavilavila weaqina, ta ni'a iwaqia diavilavila ana gaeba 'inaya. Ta wese 'aiwe saesaelina be dabo 'wea'weavidi adi wawa salofa tomotau dina 'wafidia ina vebaea Yaubada ena tovale'ewayavo be ena Lami 'iawadia. ¹¹ * Ta 'wafidi 'ala'alaia 'auna vanevane vatayana, ta edi visiqa qiduana ge dalu'ovoa 'aubena nage velovelovana 'idia, mana taudi yubai nana veifana me ena tokwalui 'idia ihiwaiwa'odu, ta wese ana wawa ana

* **14:8:** Ais 21:9; Iel 51:7-8; Ve 17:2; 18:2,3 * **14:9:** Ve 13:12-17

* **14:10:** Ais 51:17,22; Iel 25:15-16; Same 75:8; Isi 38:22; Nug 19:24; Ve 16:19; 20:10; 21:8 * **14:11:** Ais 34:10

'ebe'inana 'eno'eno 'idia. ¹² * Ta tomeqabu Ieisu ivetumaqanea ta Yaubada ena luvineavo 'inaya itovolo'i'ita, e taudi ena tomotauyavo, ta me edi bibitaqo ina toatoa 'eguma ba'e yani diavona na'ifoqe 'idia."

¹³ 'Inega mahalega taha bona yanoqolia vonaya, "Ba'e una 'wayavia: Tomeqabu eda Kaiwabu me edi gwavubiga i'abi'abibodea ta 'aliga ina lobe, e adi fata ina qaiawa."

Ta wese Yaubada Niboanina vonaya, "Vona-haqiaqi, taudi qaiqaiawidi, mana ina veyawai edi vetafe'wa waiwai be wese vita taha taha 'idiega, ta wese edi gwavubiga ana ve'ia ina lobe."

Yaubada totoa bwa'obwa'o nabolimanidi

¹⁴ * 'Inega yavevekova ta gawata wadawadaeana 'ifoqe. Ta gawata nana 'inaya taha toga ya'itea toabui debanaya ana 'ita kavona tomotau natuna 'idewani. Ta 'unu'ununaya ana biatuli kaikaiwabuna goula 'inega 'eno'eno, ta nimanaya ena naifi so'uso'una kafikafia. ¹⁵ Ta wese taha tovale'ewa Vanue Gwalagwalana 'inega 'ifoqe mai, ta gaba vane tauna gawata debanaya toatoa 'inaya ta voneaya, "Eu naifi una vefewea bolimana weaqina, mana ana tuta ni'a 'ifoqe bwa'obwa'oya!" ¹⁶ Ta 'inega 'oloto nana gawatega ena naifi talaqayea bwa'obwa'o qabuna 'inaya, ta 'inega bolimana va'auqidi.

¹⁷ 'Inega taha wese tovale'ewa Vanue Gwalagwalana mahalaya 'inega 'ifoqe mai, tauna wese me ena naifi so'uso'una. ¹⁸ * 'Inega

* **14:12:** Ve 13:10 * **14:14:** Dan 7:13 * **14:18:** Ioe 3:13

taha wese tovale'ewa 'ebeveguba di'wenega mai, tauna 'aiwe 'ala'alaina ana toluvine. Ta bonana qiduanega gaba tovale'ewa nana me ena naifi 'inaya, vonaya, "Eu naifiega bwa'obwa'o ana 'oine vuaqina una da'edi laqanega, mana ni'a bwealia." ¹⁹ 'Inega tovale'ewa nana ena naifiega 'oine vuaqina bwa'obwa'oya da'edi, ta 'ebememe qiduana gamonaya siviledi. Ta ba'e 'ebememe nana ve'ebe'ita Yaubada ana diavilavila weaqina. ²⁰ * Ta 'oine vuaqina koyadi ivamemedi 'ebememe nana 'inaya 'abaga qiduana gwavunaya. Ta 'ebememe nana gamonega sulala inoinoqa kavona seuseu ana liva teli anidedi (300) kilomita 'idewani, ta sulala nana ena vane bwa'obwa'oyega be yubai osi 'otonaya 'idewani.

15

'Evosi vauvauna mahalaya

¹ 'Inega taha wese 'ebenuavoqana qiduana mahalaya ya'itea. Yaubada ena tovale'ewa adi yau seveni ya'itedi, ta 'ebeveilage luveifadi wese adi yau seveni nimadia ikafikafidi. Ta veilage diavona iveve'iteda Yaubada ana diavilavila ana 'ebeluvoo weaqina.

² 'Inega wese taha yani ya'itea ana 'ita kavona mwade'wa daumwalina kavona gelasi ta wayawayavilana 'aiwe saesaelina maega. Ta mwade'wa nana di'wenaya qabu itovotovolo, ta ba'e qabu dina taudi yubai luveifana mwade'wega ta ena tokwalui be wese ana wawa ana naba ni'a ivewaiwai va'inedi. Ta qabu dina nimadia 'ebelaha afi ikafikafidi, ta afi dina Yaubada 'inega

* **14:20:** Ais 63:3; Ve 19:15

ni'a i'ewedi. ³* Ta qabudi Yaubada ena tofewa
 Mosese ana 'evosi ta wese Lami nana ana 'evosi
 i'evosiea ivonaya,

“Kaiwabu Yaubada o'a Tovewaiwai.
 Eu viaqayavo qabudi aqiaqi otaqidi
 ta wese 'ebenuavoqana.

Ta eu ilivu qabuna aqiaqidi ta tunutunuqidi,
 ta wese di'we taha taha ululuvinedi.

⁴* Kaiwabu ye, tomotau qabudi ina 'amayabeu
 ta au wawa ina awatuboya,
 mana o'a au 'aidega otaqa gwalagwalau.

'Inega totoa bwa'obwa'o qabudi ina mai
 ta matauya ina iwa'odu,
 mana eu viaqayavo tunutunuqidi
 ni'au ugive'ifoqeyedi tomotau matadia.”

*'Ebeveilage ana yau seveni ifelawe buiedi
 bwa'obwa'oya*

⁵* 'Inega yavevekova ta Yaubada ena Vanue
 Gwalagwalana mahalaya ya'itea, ta gamonaya
 Yaubada ena Sifaufa Gwalagwalana ana wawa
 Tabenakeli sisiwa'ana ya'itea. ⁶ Ta Vanue
 Gwala nana 'inega tovale'ewa i'ifoqe ta 'ebeveilage
 seveni dina imiedi. Ta adi kaleko wadawadaeadi
 ta 'wanegalina toitoi. Ta lumalumadia adi
 'ivala gadi'wana goula 'inega isivivilia. ⁷ 'Inega
 'iva'ava'ata foa mayawai dina taha 'idiega
 gaeba viaviaqina goula 'inega adi yau seveni
 vewila'ayedi tovale'ewa seveni dina 'idia, ta gaeba
 taha taha gamodia Yaubada Toatoa Vatayana
 ena diavilavila luveagatuna'idi. ⁸* Ta Yaubada

* **15:3:** 'Ifo 15:1; Same 139:14; 145:17 * **15:4:** Iel 10:6-7; Same

86:9 * **15:5:** 'Ifo 38:21 * **15:8:** 1Kin 8:10-11; 2Yani 5:13-14;

Ais 6:4

ena waiwai be ena simatala aqiaqi otaqina 'auna Vanue Gwalagwalana gamona luveagatuna'ia. Ta ge taha toga ana fata be nalugu gamonaya ana laba tovale'ewa seveni dina 'ebeveilage diavona adi yau wese seveni ina guiwaqa 'ovoidi bwa'obwa'o debanaya.

16

¹ Ta Vanue Gwalagwalana 'inega bona taha qid-uana yanoqolia vonavona tovale'ewa seveni dina 'idia vonaya, "Ona tauya be Yaubada ena diavilavila ma gaebana adi yau seveni ona guiwaqidi bwa'obwa'oya."

² * 'Inega taha tovale'ewa nugweta tauya, ta ena gaeba bwa'obwa'oya guiwaqia. Ta tomeqabu ihiwaiwa'odu yubai nana ena tokwalui 'inaya ta wese ana 'ebe'inana adi kiaya 'eno'eno, e taudina bonu luveifa otaqidi ta yuvayuvaqidi 'idia 'ifoqe.

³ * Ta tovale'ewa vemagilafuna wese ena gaeba 'ewei 'inega mwade'waya guiwaqia. 'Inega mwade'wa nana qabuna vesulala ana 'ita kavonaya to'aliga taha sulalina, e 'inega yani qabudi mayawaidi mwade'waya i'elu'aliga.

⁴ 'Inega tovale'ewa vetoina wese ena gaeba 'ewei ta go'ila inoinoqidi be wese salufa 'idia guiwaqia, 'inega qabudi wese ivesulala. ⁵ Ba'e tovale'ewa nana tauna go'ila ana toluvine, ta bonana yanoqolia, vonaya,
"Yaubada ye, o'a Gwalagwalau,
o'a tuta lova 'inega ta wese
tuta ba'itagana 'idia utoatoa.

* **16:2:** 'Ifo 9:10; Ve 13:12-17 * **16:3:** 'Ifo 7:17-21

Eu luvine tunutunuqina 'inega
 luvematasabu ba'ena uve'ifoqeyea,
 6 mana totoa bwa'obwa'o eu tovesimasi-
 manayavo
 ta wese eu tomotauyavo iluve'aligidi
 ta sulalidi igiveinoqia.

'Inega adi ve'ia ni'au uneidi
 be vonigo sulala ina numa,
 ta ve'ia nana adi luaqiaqi otaqa."

7 * 'Inega taha bona yanoqolia 'ebeveguba 'inega
 vonaya,

"Kaiwabu Yaubada o'a Tovewaiwai otaqa.

Vonahaqiaqi, eu luvine tunutunuqidi
 ta tomotau dina adi luaqiaqi veilage nana."

8 'Inega tovale'ewa vefoana ena gaeba 'ewei
 ta baba'au 'inaya guiwaqia, ta ba'e 'inega
 Yaubada baba'au nana veiwadiwaulia be ana
 fata tomotau na'alaidi. 9 * Ta baba'au nana ena
 'wea'weava qiduana 'inega tomotau 'ala'alaidi,
 'inega Yaubada i'awaluveifea mana tauna ena
 luvine 'inega veilage diavona i'ifoqe, ta tua ge ida
 nuagivila be Yaubada ida awatuboya.

10 * 'Inega tovale'ewa vefaibina ena gaeba gui-
 waqia yubai nana mwade'wega ni'a 'ifoqe mai
 ana galiva kaikaiwabuna 'inaya, ta 'inega ena
 'ebeluvine qabuna velovelovanea. Ta visiqa nana
 'inega tomotau taudiega meadi i'e'ute'utea, 11 ta
 bonu diavona be edi yuvaqa qiduana weaqina
 Yaubada i'awaluveifea. Ta ge ida nuagivila edi
 ilivu luviefana 'inega.

* 16:7: Same 19:9; Ve 15:3 * 16:9: Ve 9:20-21 * 16:10: 'Ifo
 10:22; Ais 8:21-22

12 * 'Inega tovale'ewa vesikisina ena gaeba 'ewei ta go'ila qiduana ana wawa Eufaleti 'inaya guiwaqia, ta go'ila nana qabuna yafaia. Ta ba'e 'inega vaina toluvine qiduquadi baba'au ena 'ebeyayaqega adi fata be go'ila nana ina vaukamaia. ¹³ Ta niboana luveluveifadi toidi adi 'ita kavona bwebwe ya'itedi i'ifoqe mai mwata 'awanega, be wese yubai nana mwade'wega 'awanega, ta wese tovesimasimana 'e'eu'au'avina 'awanega i'ifoqe. ¹⁴ * Ba'e niboana diavona toidi adi fata be yani 'ebenuavoqana ina viaqia. Ta itauya bwa'obwa'o ana toluvine qiduquadi 'idia sabi gaba va'auqidi, mana nuanuadi taudi maega ina luvetuba ta Kaiwabu Ieisu ina luaviea Yaubada Tovewaiwai ena vetala'ai ana 'aubena 'inaya.

15 * Ovineneqa! Nawale ya'a Ieisu egu mai kavona tovanawala 'edewani, mana mai nana ana tuta ge taha toga dahalamania. 'Inega au kaleko una 'iva'ava'ata ta una ba'eba'e be yaqisa egu mai ana tuta 'inaya ge una iniyauyau tomotau nuanidia, ta 'esi au fata be una qaiawa, mana o'a ge ma'igonegoneu.

16 * 'Inega niboana luveifadi toi dina toluvineavo qiduquadi maega itoa va'auta taha di'we 'inaya, ta di'we nana Ibeliu bonadiega igabea ana wawa Amagedoni.

17 'Inega tovale'ewa 'ebelu'ovoa vesevenina wese ena gaeba 'ewei ta mahala be bwa'obwa'o nuanidia guiwaqia. Ta 'inega bona taha waiwaina

* **16:12:** Ais 11:15 * **16:14:** Ve 19:19 * **16:15:** Md 24:43-44;
Ve 3:3 * **16:16:** Sek 12:11

galiva kaikaiwabuna Vanue Gwalagwalana gamonega 'ifoqe vonaya, "Ni'a yaviaqa 'ovoia."
 18 * Ta tuta nana 'inaya namala namalia be yavalata butuna qiduana dudu, ta wese mwani'ini'i qiduana 'ifoqe, lova ge taha tomotau ida 'itei ta ida lutonovia ba'e 'idewani. 19 * 'Inega 'abaga qiduana Babiloni 'etomwea ta ana di'we toi i'ifoqe, ta wese 'abaga taha taha bwa'obwa'o debanaya mwani'ini'i nana ena waiwaiega giveluveifedi 'elubwegebwegedi. Ta 'abaga qiduana Babiloni ena luveifana Yaubada ge danuafania, e 'inega 'oine ma vedina venumea, ta 'oine nana ba'e Yaubada ena diavilavila qiduana. 20 * Ta wese bwanabwana qabudi iawala, be bwanaga qabudi ivedumi'a. 21 * Ta wese 'wei falafalana ta gomogomona kavona dabo qiduqiduadi 'aidega 'aidega adi vita 50 kilo 'idewani mahalega iavuta iwebui mai tomotau 'idia ta iveilaqeyedi. E 'inega tomotau diavona Yaubada ivona ve'alatea, mana ba'e veilage nana luveifa otaqina.

17

'Abaga Babiloni kavona vavine taha tokodada

1 * Yaubada ena tovale'ewa seveni dina edi gae-bayavo ni'a iguiwaqidi bwa'obwa'oya, e 'inega taha iadi mai 'iguya ta voneguya, "Umai, katauya taha 'abaga ena ve'iteu go'ila koya di'wenaya 'eno'eno. Ta 'abaga nana kavona taha vavine

* **16:18:** Ve 4:5; 8:5 * **16:19:** Ve 14:10 * **16:20:** Ve 6:14

* **16:21:** 'Ifo 9:23-24; Ve 11:19 * **17:1:** Iel 51:12-13

tokodada, ta ena ilivu luveifadi 'inega luve-
 matasabu nalobea ta ena luvine kana 'itea. ² *
 Ta bwa'obwa'o ana toluvine qiduqiduadi qabudi
 vavine nana maega ivelamo'eno kavokavovo. Ta
 wese totoa bwa'obwa'o qabudi 'idewani ilivu nana
 iviaqia maega, ta kavona davenumedi ilivu nana
 ana 'oine 'inega ta qabudi ida numa kwavak-
 wava."

³ * 'Inega Yaubada Niboanina luveagatuna'igu
 ta tovale'ewa nana tauyegu di'we 'ava'ava 'inaya.
 Ta omo'e 'inaya taha vavine ya'itea taha yubai
 veifana bweabweala otaqina gwavunaya toabui
 totoa. Yubai nana 'unu'ununa adi yau seveni, ta
 donana adi yau teni. Ta 'wafina qabuna 'inaya
 wawa 'waya'wayavidi i'eno'eno Yaubada ana
 'awaluveifa weaqina. ⁴ * Ta vavine nana ana
 kaleko magilafuna ya'itea taha qimwaqimwalina
 ta wese taha bweabweala otaqina, ta ana 'ivala
 adi 'ita aqiaqi otaqina goula 'inega be, dabo
 namanamalidi ta wese bagi kuekuedi 'idiega.
 Ta nimanaya taha vedi viaviaqina goula 'inega
 kafikafia, ta vedi nana luluveagatuna'ina ilivu
 bwavubwavudi be wese velamo'eno kavokavovo
 ilivuna 'idiega. ⁵ Ana kia 'inaya taha wawa
 'waya'wayavina 'eno'eno, ta ana alamani
 'wai'waivina, ta ana vona ba'e 'idewani,

'BABILONI TAHA 'ABAGA QIDUANA,
 TA 'ABAGA NANA VIVINE TOKODADA INADI
 BE WESE BWA'OBWA'O ANA ILIVU LUVEIFANA QABUDI
 INADI."

⁶ * Vavine nana ya'itea ni'a vekwavakwava

* **17:2:** Ais 23:17; Iel 51:7; Ve 14:8 * **17:3:** Ve 13:1 * **17:4:**
 Iel 51:7; Ve 18:16 * **17:6:** Ve 18:24; 19:2

veiveifa. Ta ena kwava 'iuna mana Yaubada ena tomotauyavo taudi lova ivesimasimana Iesu Valena weaqina sulalidi numea. Ta me egu nuavoqana aqiaqi vavine nana yavevekovea.

⁷ * Inega tovale'ewa nana vetala'aiegu vonaya, "Tola'ai weaqina unuavoqana? Vavine nana ta wese yubai nana 'unu'ununa adi yau seveni ta donana teni gwavunaya toatoa adi alamani ena givesimatalia 'iuya. ⁸ * Yubai nana tawadega u'itea e ba'itagana ni'a 'waiva, mana ni'a webui vetoa ge ana 'ebelu'ovoamo 'inaya, ta nawale nanvanemai na'ifoqe ta natauya ana 'ebeluveawala 'inaya. Lova Yaubada Yawai ana Buki maduvi-aqia, ta 'abiboda kuyavata qabudi 'iva'ava'aidi. Ta tomeqabu adi wawayavo ge da'eno'eno buki nana 'inaya, e taudi ina nuavoqana qiduana yubai nana ena 'ifoqe 'evivi weaqina, mana lova yubai nana 'waiva, ta nawale ina 'ita 'eviviea.

⁹ "Ba'e yani diavona au fata una alamani aqiaqiedi 'eguma nuau na'eqa'u aqiaqiei. Yubai nana 'unu'ununa seveni dina taudi ive'ebe'ita 'abaga nana ana bwanagayavo adi yau seveni weaqina, ta vavine nana luviluvinedi. Ta wese bwanaga diavona ive'ebe'ita toluvine qiduqiduadi adi yau seveni weaqina. ¹⁰ Ta toluvine seveni dina 'idiega faibi ni'a ibe'u, ta vesikisina ba'itagana luviluvine, ta vesevenina nawale ge dava'ifoqe, ta 'esi tuta goyona na'ifoqe, ta tuta kukusana namo naluvine. ¹¹ Ta yubai nana bweabweala otaqina tauna lova toatoa ta ba'itagana ni'a 'waiva, e taunana toluvine

* **17:7:** Ve 13:1 * **17:8:** Dan 12:1; Ve 11:7; 13:7

ve'itina. Ta ena ilivu be ena viaqa kavona toluvine seveni dina 'idewani, 'inega tauna wese nawale luvine waiwaina nalobea ta Yaubada naluveawalia.

¹² * “Ta donana adi yau teni ni’a u’itedi e taudi ive’ebe’ita toluvine qiduqiduadi wese adi yau teni weaqidi, ta nawale ge ida va’ifoqe be edi luvine dave’ale. Taudi nawale venua’ivina ina lobea edi vetoluvine weaqina, ta tuta kuku-sana namo kavona auwa ’aidegana ina luvine yubai nana maega. ¹³ ’Inega teni dina ina va’auta ta edi nuanua ’aideganega edi waiwai be wese edi ’abiluvine ina awafelea yubai nana ’inaya. ¹⁴ Inega qabudi Yaubada ena Lami ina luaviea. Ta Lami nana ena tomotauyavo maega toluvine dina ta wese yubai nana ina vewaiwai va’inedi, mana Lami nana tauna kaiwabuyavo qabudi edi Kaiwabu, ta wese toluvine qiduqiduadi adi Toluvinne Qiduana.”

¹⁵ Inega tovale’ewa nana wese vonegu vonaya, “Go’ila diavona ni’a u’itedi tokodada nana ’idia totoa, e taudi ive’ebe’ita totoa bwa’obwa’o qabudi di’we taha taha ’idia itoatoa, ta wese bona taha taha iveveqaeeyedi. ¹⁶ * Ta yubai nana donana teni maega ni’a u’itedi, ta taudina tokodada nana ina vevoalanea, ta ena kulufa qabuna be wese ana kaleko ina ’ekili ’ovoidi ’inega ma’igonegonena. Ta wese vei’ona ina ’ainia ta ’abiboda luluna ina felei ’aiwea na’ala ’ovoia. ¹⁷ Ba’e yani diavona ina ’ifoqe Yaubada ena nuanua ’inega, mana ena nuanua ba’e a’uya toluvine teni dina edi nuanua ’inaya. E ’inega edi ’abiluvine iawafelea

* **17:12:** Dan 7:7,24 * **17:16:** Ve 18:8

yubai nana 'inaya, be yaqisa Yaubada ena nuanua tuta maimai weaqina ana aqiaqi na'ifoqe. ¹⁸ Ta vavine nana ni'a u'itea kavona uda ve'wayoqa, e tauna veve'ebe'ita 'abaga taha qiduana weaqina, ta 'abaga nana bwa'obwa'o ana toluvineavo qabudi luviluvinedi.”

18

'Abaga Babiloni ena luveifa

¹ 'Inega wese taha tovale'ewa ya'itea mahalega webuwebui mai. Tauna me ena luvine qiduana, ta wese ena simatalega bwa'obwa'o qabuna guvesimatalia. ²* Ta bonana qiduanega gaba vonaya, “Abaga qiduana Babiloni

ni'au luveifa otaqa!

Ta Seitani ena tofewayavo

be niboana luveifadi,
ta wese manu yubai 'ali'aligidi
adi to'ai ni'a ive'abagea,

³ mana bwa'obwa'o ena di'we qabudi
'abaga nana ena ilivu luveifadi

be bwavubwavudi ana 'oine 'inega ni'a
inuma.

Ta bwa'obwa'o ana toluvine qiduqiduadi

qabudi maega ivelamo'eno kavokavovo,
mana 'abaga nana kavona tokodada taha
'idewani.

Ta 'abaga nana ena vekaikaiwabu 'inega

bwa'obwa'o ana tovegimwane qabudi
edi kaikaiwabu qiduadi ni'a ilobedi.”

⁴* 'Inega mahalega wese taha bona yanoqolia

* **18:2:** Ve 14:8; Ais 13:21; 34:11-14; Iel 50:39 * **18:4:** Ais 48:20; Iel 50:8; 51:6,45; 2Kol 6:17

vonaya,

“Egu tomotauyavo,
omi'a bena'e 'abaga nana 'inega
ona 'ifoqe fole ena luveifana navaukamana
'imia
be ana luvemasabu luveifa nana weaqina
wese omi'a ona lobe.

5 * Mana 'abaga nana ena luveifana veagovi
vaneqa
kavona mahala ena vane 'idewani,
ta ena ilivu luveifadi Yaubada ge danuafania.”

6* Ta wese tovale'ewa nana vonaya,
“Abaga omo'e tola'ai ni'a viaqia 'imia,
e omi'a wese 'edewana ona ve'ia 'aiqea,
ta 'eguma tauna taha yani ni'a viaqia 'imia,
e 'inega ana ve'ia magilafuna ona viaqia
'inaya.

Tauna ena 'oine luveifana 'inega tomotau
venumedi,
ta 'eguma vedi 'aidegana 'inega venumedi,
e 'inega omi'a vedi magilafuna 'inega ona
venumea.

7* Tauna ena kaikaiwabu agona
be wese ena qaiawa qiduana
ni'a lobe ena toa 'inaya,
e 'inega ena kaikaiwabu
ta ena qaiawa adi 'etofwafwa 'inega
ana ve'ia ona neia visiqa be wese nuavita
'idiega.

Mana taunega ena gagaha 'inega vonaya,

* **18:5:** Nug 18:20-21; Iel 51:9 * **18:6:** Same 137:8; Iel 50:15,29;
2Te 1:6 * **18:7:** Ais 47:7-9

'Ya'a kavona kwini yatoatoa,
ta ge wese ena vewadawada'e,
ta wese ge taha tuta 'inaya
dou nage nuavita ena lobedi.'

8* 'Inega taha 'aubena 'inaya vita taha taha
ina luveafei ina 'ifoqe 'idewani dou be,
botana ta wese 'aiwe 'ala'alaina na'alaia.
Mana Kaiwabu Yaubada Tovewaiwai otaqa
vavine nana naluvinea ta ana ve'ia naneia."

9* "Ta bwa'obwa'o ana toluvine qiduquduadi
taudi vavine nana maega ni'a ivelamo'eno
kavokavovo ta wese iqaiawa kavokavovo ena
kaikaiwabu weaqidi, e taudi 'abaga nana weaqina
ina duvoyavoya be ina dou mana ni'a 'ala'alaiia ta
'auna vanevane i'itea. 10 Ta toluvine diavona me
edi mwaniniva tufwana luluvaia ina tovolu ina
'itea, ta ina vonaya,

'Aioi! Aioi!

'Abaga qiduana ta waiwaina

Babiloni ana luvine lukwayavonega ni'a
lobea!

11* "Ta wese bwa'obwa'o ana tovegimwaneavo
'abaga nana weaqina ina nuavita ta ina dou,
mana ge taha toga wese datoatoa be edi kul-
ufa nagimwanedi, 12* 'edewani goula be, siliba
be, dabo kaikaiwabudi be, bagi be, mwali be,
kaleko sulu wadawadaeadi be, kaleko sulu kaikai-
wabudi qimwaqimwalidi ta bweabweala otaqidi
be, 'aiwe meiladi aqiaqina be, dona qiduqid-
uadi be, dabo wadawadaeadi be, 'aiwe adi maisa
'ena'ina be, kainumu kofa ta 'aeani be wese

* 18:8: Ve 17:16 * 18:9: Isi 26:17; 27:30-35 * 18:11: Isi
27:36 * 18:12: Isi 27:12-13,22

vaina kainumu namanamalidi. ¹³ Ta wese vane 'idewani kemwata be, dedemusi be, keninitu be, kedimona be, dede'wa meiladi aqiaqina 'idewani inisenisi be mulo be, 'au meilana aqiaqina be, dede'wa 'aiwe olibe vuaqina 'inega be, 'oine be, falawa witi be, bulumakau be, sifi be, osi be, waga lihilihi, ta wese edi tofewa kavovo ge taha toga nagimwanedi. Vonahaqiaqi, tovegimwane diavona tomotau ikafidi ta 'abibodanaya ivegimwaneyedi tovekaikaiwabu 'idia.

¹⁴ “Inega tovegimwane diavona ina gaba 'abaga nana 'inaya ina vonaya, Yani qabuna adi 'ita aqiaqi otaqidi eu 'ebenua'ewa ni'a iawala. Ta kulufa kaikaiwabudi uawatubo aqiaqiedi ge wese una 'ita 'eviviedi. ¹⁵ * Vonahaqiaqi, tovegimwane diavona edi kaikaiwabu qiduana 'abaga nana 'inega ni'a ilobedi, e taudi me edi mwaniniva ina tovolu luluvaiega ta 'abaga nana ana luvematasabu waiwaina ina 'itea. Ta me edi dou be wese me edi duvoyavoya ina vonaya,

¹⁶ * 'Aioi! Aioi!

O'a 'abaga qiduana lova ive'ivaliu
 kaleko sulu adi maisa qiduana
 wadawadaeadi be bweabweala otaqidi
 'idiega,
 ta wese bagi viaviaqina goula
 be dabo kaikaiwabudi 'idiega,

¹⁷ * ta lukwayavonega eu kaikaiwabu diavona iawala.'

“Ta wese toniwaga be, waga ana tofewayavo be, togelu ta wese tomeqabu edi toa weaqina

* **18:15:** Isi 27:31,36 * **18:16:** Ve 17:4 * **18:17:** Ais 23:14;
 Isi 27:27-29

mane ilobelobedi edi fewa 'inega mwade'waya,
 e ba'e qabu diavona luluvaiega ina tovolu, ¹⁸ *
 ta 'abaga nana 'auna ina 'itea ta ina 'alabwau
 ina vonaya, 'Lova ge taha 'abaga ana 'ita aqiaqi
 otaqina omo'e 'abaga nana 'idewani, ta ba'itagana
 ma'oda?' ¹⁹ 'Inega edi nuavita 'inega 'unu'unudi
 'inaya bwa'obwa'o fwayana ina a'uya be ina dou
 qiduana ta ina vonaya,

'Aioi! Aioi!

'Abaga qiduana veilage gegoyo ni'a lobe!

Omo'e 'abaga nana 'inega

toniwaga qabudi edi kaikaiwabu ilobedi,
 ta lukwayavonega edi kaikaiwabu diavona
 iluve'waiva vataya.

²⁰ * 'Inega totoa mahala ona qaiawa!

Omi'a Yaubada ena tomotauyavo,

be ana tovesimasimanayavo

be ena tovaletuyanayavo qabumi ona qa-
 iawa,

mana lova visiqa 'abaga nana 'inega olobea,

ta ba'itagana ena veilivu veifa 'imia

weaqina Yaubada ni'a ve'iea.' "

²¹ * 'Inega Yaubada ena tovale'ewa waiwaina
 taha dabo qidua va'inena silagaia inoqei webui
 mwade'waya ta vonaya,

"'Abaga qiduana Babiloni una be'u

ba'e dabo nana 'edewana,

be ge wese taha toga na'ita 'evivieu.

²² * 'Inega eu qaiawa nahawala,

mana ge taha wese 'evosi nage 'ebelaha

* **18:18:** Isi 27:32 * **18:20:** Ais 44:23; Luve 32:43; Iel 51:48

* **18:21:** Iel 51:63-64; Isi 26:21 * **18:22:** Ais 24:8; Isi 26:13

'idewani afi be, loli be, sagali
 ta wese bea ana mu'e na'ifoqe 'iuyega.
 Fewa taha taha adi toalamaniavo
 ge wese ina toatoa 'iuya,
 ta wese witi ana 'ebememe
 butuna ana noqola nahawala.

23* Ta ge taha tuta wese odamu
 edi simatala nasimatala 'iuya.

Ta wese gebu tovaqi mevavinedi be me'olotodi
 bonadi qaiqaiawana na'ifoqe 'iuyega.
 Vonahaqiaqi, eu tovegimwaneavo bwa'obwa'o
 ana tovegimwaneavo qabudi iveqidua
 va'inedi,
 ta wese eu lu'afo'a 'inega di'we qabudi
 ana totoayavo iu'avedi.

24* Ta wese Yaubada ena tovesimasimanayavo
 taudi ena nuanua isimana 'ifoqeyedi
 uluve'aligidi
 ta sulalidi inoqa eu 'edayavo 'idia.
 Vonahaqiaqi, o'a eu nuanua 'inega
 Yaubada ena tomotauyavo iluve'aligidi
 bwa'obwa'o ena di'we qabudi 'idia."

19

Totoa mahalaya Yaubada iawahawatuboya

¹Yaubada ena tovale'ewa ena vona gumwala, ta
 'abiboda vekolukolua qiduana mahalega yanoqo-
 lia kavona qabu qiduana bonadi, ta ivonaya,
 "Aleluia!"

* **18:23:** Iel 7:34; 16:9; 25:10 * **18:24:** Iel 51:49; Ve 17:6

* **19:1:** Tuta nana me Diu Yaubada iawahawatuboya 'inega
 ibwaubwau ivonaya, "Aleluia". Ta bona Ibeliu 'inega ana alamani
 "Yaubada kana awatuboya".

Yaubada kana awatuboya,
 tauna ada To'etoyavua
 ta Toatoa Vanena ta wese Tovewaiwai.
 2* Tauna ena luvine tunutunuqina
 ta aqiaqi otaqina ni'a ve'ifoqeyea,
 mana vavine nana tauna tovelamo'eno di-
 didiga
 ena velamo'eno kavokavovo
 'inega bwa'obwa'o qabuna giveluveifea,
 ta wese 'abaga nana 'inaya
 Yaubada ena tomotauyavo luve'aligidi.
 Ta ba'e luveifa diavona weaqidi
 Yaubada luai 'ewea vavine nana 'inaya."
 3 Ta wese qabu dina ikolua ivonaya,
 "Aleluia!
 Yaubada kana awatuboya,
 mana 'abaga qiduana ni'a 'ala 'ovoia
 ta 'auna tuta qabuna vanevane."
 4 'Inega kaiwabu diavona adi yau 24 be wese
 'iva'ava'ata foa mayawai dina tuqatuqadiega
 isobadi Yaubada 'iawanaya, tauna ana galiva
 kaikaiwabuna 'inaya toatoa, ta ivonaya,
 "Vonahaqiaqi,
 ema nuanua 'idewana.
 Aleluia!"

Lami nana ena vaqi 'abwagana

5 'Inega galiva kaikaiwabu nana 'inega taha bona
 mai, vonaya,
 "Omi'a Yaubada ena tofewayavo
 ami wawa 'ena'ena'idi be ami wawa goyogoy-
 odi

* 19:2: Luve 32:43; Ve 6:10

ta wese omi'a ana to'amayabayavo qabumi
ona awatuboya.”

6 * 'Inega wese kavona qabu qiduana bonadi
yanoqolia, ta adi noqola kavona go'ila inoinoqa
butuna, ta wese kavona yavalata butuna
nununuqa, ta ivonaya,

“Aleluia! Yaubada kana awatuboya,
mana tauna eda Kaiwabu Tovewaiwai
ta wese Toluvine Qiduana.

7 * Kana qaiawa be kana awatubo aqiaqiea
ta wese ana wawa kana givaneqea,
mana Lami ena vaqi ana tuta ni'a 'ifoqe,
ta ana gabuinoqa taunega
ni'a 'ivala edi vaqi weaqina,

8 ta ana gabuinoqa nana ni'au
ana kaleko wadawadaeana
ta kaikaiwabuna Yaubada neia.”

(Ta kaleko nana ana alamani Yaubada ena tomo-
tauyavo edi ilivu tunutunuqina.)

9 * 'Inega tovale'ewa nana vonegu vonaya,
“Ba'e 'idewani una 'wayavi 'aiqea: Tomeqabu
omi'a Yaubada ni'a gabemi Lami nana ena
vaqi 'abwagana 'inaya ona qaiawa.” Ta
wese tovale'ewa nana vonaya, “Simana ba'e
vonahaqiaqi, ta Yaubada 'inega maimai.”

10 * 'Inega yagivelukabwebwe 'aqenaya sabi
iwa'odu 'inaya, ta voneguya, “Ge wese 'edewana
una viaqi, mana ya'a wese Yaubada ena tofewa
kavona o'a be wese tovetumaqana qabudi Ieisu
Valena isimana 'ifoqeyea. Ta 'esi luaqiaqieu

* **19:6:** Ve 14:2 * **19:7:** Ais 61:10; Ve 21:2 * **19:9:** Md 22:2-3

* **19:10:** Via 10:25-26; Ve 22:8-9

be Yaubada 'inaya una iwa'odu, mana tauna ena vonahaqiaqi Ieisu weaqina give'ifoqeyea, ta ba'e vona nana Yaubada ena tomotauyavo isimasi-manea Niboana Gwalagwalana ena venuaha'u 'inega."

Yubai osi wadawadaeana be ana togelu

11 * 'Inega mahala ya'itea 'e'ewa'ana, ta 'inaya yubai osi wadawadaeana ya'itea, ta ana togelu ana wawa igabea, "Ilivu tunutunuqina ta ma ana vetumaqana." Mana tauna ena luvine tunutunuqina 'inega tomotau luluvinedi, ta wese avia ana tuta 'inaya luvine tunutunuqina 'inega luluvine. 12 * Ta matana adi 'ita kavona 'aiwe saesaelina, ta 'unu'ununaya ana biatuli kaikaiwabudi 'eala i'eno'eno. Ta wese taha wawa 'waya'wayavina 'inaya 'eno'eno, ta ge taha toga wawa nana dahalamaniana, ta 'esi ana 'aidegamo alahalamaniana. 13 * Ana kwakwalufai ma sulalina, ta ana wawa igabea "Yaubada ena Vona". 14 'Inega mahala ana toluaviayavo ma adi kaleko wadawadaeadi ta vunavunaqidi edi osi wadawadaeadi 'idiega adi Tovamatana i'abibodea. 15 * Ta Tovamatana nana 'awanega kefata so'uso'una 'ifo'ifoqe, ta kefata nana 'inega totoa bwa'obwa'o di'we qabudi 'idia navewaiwai va'inedi, ta ena luvine falafalana 'inega naluvinedi. Tauna voalanavo namemedi kavona 'oine vuaqina imemedi 'ebememe 'inaya. Ta Yaubada Tovewaiwai ena nuenuega ba'e 'idewani

* 19:11: Ve 1:5; 6:2; Same 96:13; Ais 11:4 * 19:12: Dan 10:6; Ve 1:14; 2:17 * 19:13: Ais 63:1-3; Ion 1:1,14 * 19:15: Same 2:9; Ve 1:16; 14:20

Tovamatana nana 'inega naluvematasabudi, mana Yaubada diana vilea tomotau diavona edi luveifana weaqina. ¹⁶ * Ta ana kwakwalufai 'inaya ta wese fianaya ana wawa 'waya'wayavina 'eno'eno vonaya,

“OLOTO BA'E TOLUVINE QABUDI EDI TOLUVINE,
TA WESE KAIWABU QABUDI EDI KAIWABU.”

¹⁷ * 'Inega wese taha tovale'ewa ya'itea baba'au 'inaya tovotovolo ta manu iyewayewa dadana mahalaya 'idia gabagaba, ta vonedia, “Ova'auta omai Yaubada ena 'ai qiduana 'inaya, ¹⁸ be 'inega ona 'ai toluvine qiduqiduadi vei'odi be, toluavia adi tova-matanayavo vei'odi be, toluavia waiwaidi vei'odi be, osiavo be adi togeluyavo vei'odi, ta wese tomotau qabudi 'idiega 'idewani tofewa kavovo be yavuyavuidi vei'odi ona 'ai be, tomotau adi wawa 'ena'ena'idi ta wese taudi adi wawa goyogoyona vei'odi ona 'ai.”

¹⁹ 'Inega yubai nana lova mwade'wega vanemai ta wese bwa'obwa'o ana toluvineavo qiduqiduadi me edi toluaviayavo ya'itedi ni'a iva'auta sabi vedavi osi wadawadaeana ana Togelu be ena toluaviayavo maega. ²⁰ * Vonahaqiaqi, lova yubai nana ena tovesimasimana 'e'eu'au'avina vaina yani 'ebenuavoqana viaqidi yubai nana ana wawega ta wese ena waiwaiega. Ta wese tovesimasimana nana tomeqabu yubai nana ena naba ni'a i'ewea ta wese ena tokwalui 'inaya ihiwaiwa'odu u'ava aqiaqiedi. Ta vedavi nana 'inaya osi wadawadaeana ana Togelu me ena toluaviayavo yubai nana ta

* **19:16:** Ve 17:14 * **19:17:** Isi 39:17-20 * **19:20:** Ve 13:12-17; 20:10

ena tovesimasimana nana maega ikafidi. Ta magilafudi mayawaidi ifelawe buiedi lavu saesaelina 'inaya, ta ba'e lavu nana saesaela dabo 'wea'weavidi adi wawa salofa 'idiega. ²¹ Ta osi wadawadaeana ana Togelu 'awanega kefata nana 'ifoqe, 'inega ana aviayavo qabudi luve'aligidi. Ta 'abiboda manu qabudi iwebui mai ta 'o'oadi i'anidi gamodi 'elukoko.

20

Ya'wala tausani (1,000) weaqina

¹ * Ta 'inega Yaubada ena tovale'ewa wese taha ya'itea mahalega webui mai. Ta nimanaya vetoa kuena ge ana 'ebelu'ovoamo ana wawa Abisi ana kihi ta wese seni taha vitana kafikafidi. ² * 'Inega tovale'ewa nana mwata qiduana ta bweabwealina kafia ta yoqonia, ta 'idewani natoa ya'wala tausani (1,000) 'idia. Ta mwata nana tauna mwata nugwenugweina, ta wese ana wawayavo igabea Diabolo ta wese Seitani. ³ 'Inega tovale'ewa nana ena seni 'inega Seitani yoqonia ta felawe buiea vetoa nana 'inaya, ta 'awana lokea. 'Inega wese Yaubada ana 'ebe'inana a'uya 'awanaya, be yaqisa Seitani ge ana fata na'ifoqe be tomotau nau'ava 'eviviedi ya'wala tausani (1,000) 'idia. Ta ya'wala diavona ina gumwala, 'inega ina li'amia be yavuyavuina natoatoa tuta kukusana namo weaqina.

⁴ * Ta wese galiva kaikaiwabudi ya'itedi, ta galiva diavona 'idia tomotau itoatoa taudi

* **20:1:** Ve 9:1 * **20:2:** Nug 3:1; Ve 12:9 * **20:4:** Dan 7:9,22,27; 1Kol 6:2; Ve 13:17

'abiluvine ni'a i'eweababi sabi luvine. Ta ba'e tomotau diavona taudi niboana, mana lova leisu Valena ana simana weaqina magadi ida'ea ta i'aliga. Vonahaqiaqi, edi 'aliga 'iuna mana taudi lova ge ida iwa'odu yubai veifana 'inaya, nage ena tokwalui 'inaya. Ta wese ge nuadi yubai nana ena naba adi kiaya nage nimadia ida a'uya. Ta 'aligega iya'itoto 'evivi, 'inega Keliso maega iluvine ya'wala tausani dina (1,000) 'idia. ⁵ Lova ge taha toga daya'itoto 'evivi 'aligega, ta ba'e tomotau diavona edi ya'itoto nana ve'itayea ya'itoto 'evivi nugwenugweina to'aliga qabudi 'idiega, mana to'aliga qabudi ge ida ya'itoto 'evivi ana laba ya'wala tausani (1,000) nagumwala. ⁶ * Vonahaqiaqi, Yaubada ena tomotauyavo vaina ina ya'itoto 'evivi ya'itoto nugwenugweina 'inaya. E taudi luaqiaqiedi be ina qaiawa qiduana, mana ge ana fata be ina veilage 'aliga vemagilafuna 'inaya. Ta 'esi ina fewa toveguba 'idewani Yaubada be Keliso weaqidi, ta 'inega Keliso nana maega ina luvine ya'wala tausani (1,000) gamonaya.

Seitani ana luvematasabu vataya

⁷ Ya'wala tausani dina (1,000) ina gumwala, e 'inega Yaubada Seitani nahawafelei ta nali'ami na'ifoqe vetoa ge ena 'ebeluvoamo Abisi 'inega.

⁸ * Na'ifoqe natauya bwa'obwa'o ana di'we taha taha 'idia, ta di'we diavona adi wawa Gogi ta Magogi. Ta tomotau qabudi itoatoa di'we diavona 'idia nau'avedi 'inega nagaba va'auqidi vedavi weaqina. Ta toluavia diavona

* **20:6:** Ve 1:6 * **20:8:** Isi 38:2,9,15-16

avo 'wayoqidi, mana adi yau kavona gelasa balabalaya. ⁹ * 'Inega mataguya me edi gagasa itautauya bwa'obwa'o qabuna 'idia, ta 'inega i'ifoqe Yaubada ena 'abaga veyolubea qiduana 'inaya, ta omo'e 'inaya ena tomotauyavo ni'a iva'auta itoatoa, ta itovolo vivilidi. Ta 'esi 'aiwe 'ala'alaina mahalega 'avalata'ia webui ta Seitani me ena qabuyavo luveawalidi. ¹⁰ * Ta Yaubada ena tomotauyavo adi tou'ava tauna Diabolo nana wese ifelawebuiea lavu 'ala'alaina 'inaya, ta ena 'alata dabo 'wea'weavidi salofa 'idiega. Ta lavu nana 'inaya enavo ni'a imadufelawe buiedi 'idewani yubai nana mwade'wega vanemai ta wese ena tovesimasimana 'e'eu'au'avina maega. Ta lavu nana gamonaya toi dina visiqā ina lobeā tuta vataya 'inaya.

Yaubada ena luvine 'ebelu'ovoa

¹¹ 'Inega galiva kaikaiwabuna gegoyo ta wadawadaeana ya'itea, ta galiva nana ana totoa wese ya'itea. 'Inega bwa'obwa'o be wese mahala idena totoa galiva nana 'inega, ta ge taha edi 'ebeoukwaivamo, 'inega i'eluawala. ¹² * 'Inega wese to'aliga qabudi ya'itedi, taudi adi wawa 'ena'ena'idi ta wese taudi adi wawa goyogoyodi, ta itovotovolo galiva nana matanaya, ta 'inega galiva ana totoa buki tanaidi. 'Inega taha wese buki tanaia, e ba'e buki nana Yawai ana Buki. Ta buki diavona madutanaidi gamodia to'aliga diavona edi ilivuyavo 'waya'wayavina 'eno'eno,

* **20:9:** 2Kin 1:10 * **20:10:** Same 11:6; Ve 19:20; 21:8 * **20:12:** Dan 7:9-10; Md 25:31-46; Via 17:31; 2Kol 5:10; Ve 13:8

ta ilivu diavona 'idiega adi luvine i'ewea. ¹³ *
 Ta tomeqabu lova i'aliga mwade'waya qabudi
 i'ifoqe mai, mana mwade'wa nana ge ana fata
 nakafidi. Ta wese 'aliga be deba'unu ge wese adi
 fata be to'aliga diavona ina kafi'ihidi. 'Inega
 qabudi itovolo Yaubada matanaya ta adi luvine
 ilobea edi ilivu adi 'etofwafwa 'inega. ¹⁴ 'Inega
 'aliga be deba'unu wese ifelawebuiedi lavu
 'ala'alai nana 'inaya. Ta ba'e lavu nana tauna 'aliga
 vemagilafuna. ¹⁵ Ta tomeqabu adi wawa ge ana
 'wayavimo Yawai ana Buki gamonaya taudi wese
 ifelawebuiedi lavu 'ala'alaina 'inaya.

21

Mahala be bwa'obwa'o vauvaudi

¹ * 'Inega mahala vauvauna be bwa'obwa'o
 vauvauna ya'itedi mana mahala be bwa'obwa'o
 nugwenugweidi ni'au iawala, ta wese mwade'wa
 'idewani ni'a awala. ² * 'Inega 'abaga gwalag-
 walana ya'itea, tauna Ielusalema vauvauna ma-
 halega webuwebui mai Yaubada 'inega. Ta
 ni'au vevevaiqavuna kavona tovaqi mevavinena
 dawaiqavu ta moqanena maega ina velobaloba.
³ * Ta galiva kaikaiwabuna 'inega taha bona qid-
 uana yanoqolia vonaya, "Ba'itagana Yaubada ena
 'abaga ni'a 'ifoqe ena tomotauyavo 'idia. Ta tauna
 tomotau diavona maega ina toatoa, ta taudina
 ena tomotauyavo, ta tauna edi Yaubada. ⁴ * Be

* **20:13:** Lom 2:6; 1Fit 1:17; Ve 2:23; 22:12 * **21:1:** Ais 65:17;
 2Fit 3:13 * **21:2:** Ais 52:1; 61:10; Ibe 11:10; 12:22; Ve 3:12
 * **21:3:** Luvi 26:11-12; Isi 37:27; Sek 2:10; 2Kol 6:16 * **21:4:** Ais
 35:10; 65:19; Ve 7:17

'inega mataeludi naluya'waia, mana gebu wese 'aliga nage visiqa nage dou 'idia na'ifoqe, mana toa nugwenugweina ni'au awala."

5 * 'Inega galiva kaikaiwabuna ana totoa vonaya, "Yani qabudi ena give'evaunidi!" Ta wese vonaya, "Vona ba'ena una 'wayavidi, mana ma adi vetumaqana ta wese vonahaqiaqi." 6 * Ta wese vonegu vonaya, "Ya'a egu nuanuayavo qabudi ni'a yaviaqa 'ovoidi. Ya'a Alofa be Omega, yani qabuna edi 'ebeve'ale be edi 'ebel'ovoa. Ta togama magana luayahaya yawai go'ilina ena nei kavovoya be nanuma salufa 'inega. 7 * Ta togama Seitani vewaiwai va'inea ba'e yani diavona na'ewedi 'iguyega, ta tauna na'awatamanegu ta ya'a ena 'awanatunea. 8 * Ta 'esi tomwaniniva be, tomeqabu ni'a ilua'u agu vetumaqana be, tokodada be, toluve'aliga be, tovelamo'eno kavokavovo be, tobalavu ta wese tokwakwaia be, taudi tokwalui 'idia ihiwaiwa'odu ta wese tou'ava, e ba'e qabu diavona edi 'ebetoa lavu 'ala'alaina, ta lavu nana dabo salofa 'wea'weavidi 'inega 'ala'alata. E omo'e 'aliga nana tauna 'aliga vemagilafuna."

Jelusalema vauvauna

9 'Inega Yaubada ena tovale'ewa adi yau seveni lova 'ebeveilaqe ma gaebadi wese adi yau seveni iguiwaqidi bwa'obwa'oya 'idiega taha iadi mai 'iguya vonaya, "Umai katauya, Lami nana ana gabuinoqa ena ve'iteu."

* 21:5: 2Kol 5:17 * 21:6: Ais 55:1; Iel 2:13; Ion 7:37; Ve 1:8,17; 22:17 * 21:7: 2Sam 7:14; 1Yani 17:13; Same 89:26-27 * 21:8: Md 25:41; Ve 20:15; 22:15

10 * 'Inega Niboana Gwalagwalana ena waiwai luveagatuna'igu ta tovale'ewa nana 'ebe'ewegu tauyegu taha bwanaga qiduana ta kuena de-banaya, ta 'abaga simasimalina ve'itegu, tauna Ielusalema mahalega webuwebui mai Yaubada 'inega. 11 * Yaubada ena simatala kaikaiwabuna 'abaga nana guvesimalia, ta ana 'ita kavona dabo kaikaiwabuna namanamalina ana wawa yasifa, ta vevegili 'wana'wana 'edewani gelasi. 12 * Ta 'abaga nana ni'a 'ali'alina dabo 'inega, ta 'ali nana qiduana ta kuena ta ana 'awayavo adi yau tuwelo, ta Yaubada ena tovale'ewa wese adi yau tuwelo 'awa diavona i'ita'itamakidi. Ta wese me Isileli edi gade adi yau tuwelo adi wawayavo 'waya'wayavidi 'eno'eno 'awa taha taha 'idia. 13 'Abaga nana ana 'awayavo toidi di'we 'aidega 'aidega 'idia. 'Inega baba'au ena 'ebeyayaqega 'awa toi be, baba'au ena 'ebewebuga 'awa toi be, bolimanega 'awa toi ta wese yalasiega 'awa toidi i'eno'eno. 14 Ta 'abaga nana ana 'ali ena 'ebevewaiwai dabo qidugiduadi adi yau tuwelo vevetovolodi itovotovolodi, ta dabo diavona 'idia Lami nana ena tovaletuyana adi yau tuwelo adi wawayavo 'waya'wayavidi 'eno'eno.

15 * Tovale'ewa nana nawale maega aveveqae, ta 'ebe'etoliva viaviaqina goula 'inega nimanaya kafikafia, be 'inega 'abaga nana be, ana 'awayavo ta wese ana 'ali na'etolivedi. 16 Ta tutana 'abaga nana 'etolivea 'inega 'itea ena vekue be, ena vane ta wese ana baba adi 'etoliva lelelea, ta 'etoliva diavona tutausani tuanidedi kilomita

* 21:10: Isi 40:2 * 21:11: Ais 60:1-2,19 * 21:12: Isi 48:30-35

* 21:15: Isi 40:3; Ve 11:1

(2,200) 'idewani. ¹⁷ 'Inega tovale'ewa nana wese 'abaga nana ana 'ali 'etolivea, ta ana bado 65 mita 'edewana. Ta tovale'ewa nana tomotau edi sa'wa 'inega 'ali nana sa'wea.

¹⁸ * 'Abaga nana ana 'ali iviaqia dabo kaikai-wabuna ana wawa yasifa 'idiega, ta 'ali nana gamonaya viaviaqina goula daisina 'inega, ta namanamalina kavona gelasi 'idewana. ¹⁹ Ta 'ali nana ive'ivalia mali dabo be mali dabo kaikai-wabudi 'idiega. Ta ba'e dabo diavona ma adi wawayavo adi 'ita 'inega, ta wawa diavona ba'e 'idewani: Taha dabo ana wawa yasifa be, vemag-ilafuna safai be, vetoina agate be, vefoana emelodi be, ²⁰ vefaibina onikisi be, vesikisina kanelieni be, vesevenina kilisoliti be, ve'itina belio be, venainina tofasi be, vetenina kilisofasi be, velevenina diasenita ta wese vetuwelona ana wawa ametisi. ²¹ Ta 'awa diavona adi yau tuwelo viaviaqidi felo* 'inega. Ta 'awa 'aidegana wese felo 'aidegana 'inega ni'a iviaqia. Vonahaqiaqi, felo 'aidega 'aidega 'ena'ena'idi. Ta 'abaga nana ana 'eda qiduana qabuna goula daisina vevegili 'wana'wana 'edewani gelasi.

²² Ta ge taha Vanue Gwalagwalana eda 'itei 'abaga nana gamonaya, mana Kaiwabu Yaubada Tovewaiwai be Lami nana taudi 'abaga nana ana Vanue Gwalagwalana. ²³ * Baba'au be

* **21:18:** Ais 54:11-12 * **21:21:** Felo: Dimudimu bonadiega igabea ana wawa "perl". Ba'e felo nana kana lobe a sumwa'wa aqila gamonaya, ana 'ita kavona dabo gomogomona, wadawadaeana ta namanamalina. Ba'e felo nana ana maisa qiduana, ta tomotau ivefewea edi 'ivala weaqina, kavona bagi nage adi nili 'idewani.

* **21:23:** Ais 60:19-20; Ve 22:5

wai'ena ge daluaqiaqiedi be 'abaga nana ina guvesimatali, mana Yaubada ena simatala kaikaiwabuna ni'a guguvesimatalia, ta wese Lami nana ve'ebesimatala 'abaga nana 'inaya. ²⁴ * Ta simatala nana 'inega totoa bwa'obwa'o ina totoa, be bwa'obwa'o ana toluvine qiduqiduadi edi kaikaiwabuyavo ina miedi 'abaga nana 'inaya. ²⁵ * Ta 'abaga nana ana 'awayavo tuta qabuna sisiwa'a vatayana, mana ge taha velovelovana da'eno'eno 'inaya. ²⁶ Ta totoa bwa'obwa'o qabudi edi kulufa adi 'ita aqiaqi otaqina ta wese edi kaikaiwabuyavo ina miedi 'abaga nana gamonaya. ²⁷ * Ta ge taha yani luveifana ana fata nalugu 'abaga nana 'inaya. Ta wese ge taha toveilivu veifa nage to'eu'au'ava adi fata be ina lugu. Ta 'esi tomeqabu taudi adi wawayavo 'waya'wayavidi ni'a 'eno'eno Lami nana ena Buki gamonaya Yawai vataya weaqina, e taudi adi 'aidega ina lugu 'abaga nana 'inaya.

22

Go'ila be wese 'aiwe mayawaidi

¹ * Ta 'inega tovale'ewa nana ve'itegu yawai ana go'ila, ta go'ila nana vevegili 'wana'wana, ta inoinoqa Yaubada be Lami nana adi galiva kaikaiwabuna 'inega, ² * ta Ielusalema vauvauna ana 'eda nuaninega inoqa tauya. Ta go'ila nana nanavinavo 'idia yawai ana 'aiweavo itovotovolo. Ta 'aiwe diavona vuaqa taha taha ivuavuaqedi

* **21:24:** Ais 60:3,5 * **21:25:** Ais 60:11 * **21:27:** Ais 52:1; Isi 44:9; 1Kol 6:9-10 * **22:1:** Isi 47:1 * **22:2:** Isi 47:12; Nug 2:9; Sek 14:8; Ioe 3:18

tuta ana yau tuwelo 'idia ya'wala 'aidegana gamonaya, mana wai'ena 'aidega 'aidega 'idia ivuavuaga. Ta 'aiwe nana 'waena tomotau qabudi bwa'obwa'oya edi mulamula, tauna 'inega iveveaiaqi.

³ Ta vonahaqiaqi, ge taha yani luveifana na'eno'eno 'abaga nana 'inaya, mana Yaubada ena luvine 'inega ni'a iawala. Ta Yaubada be Lami nana adi galiva kaikaiwabuna 'abaga nana 'inaya na'eno'eno, ta Yaubada ena tofewayavo ina iwa'odu 'inaya. ⁴* Be wese 'iawana ina 'itei ta tauna ana wawa 'waya'wayavina na'eno'eno adi kiaya. ⁵* Ge taha tuta wese velovelovana na'ifoqe, ta ba'e 'inega baba'au be odamu ge daluaqiaqiedi 'abaga nana 'inaya, mana Kaiwabu Yaubada tauna edi simatala, ta maega ina luvine tuta vataya 'inaya.

Isisu ena mai

⁶* 'Inega tovale'ewa nana vonegu vonaya, "Ba'e vona diavona vonahaqiaqi ta wese ada fata kana vetumaqanedi. Eda Kaiwabu Yaubada ena tovesimasimanayavo Niboanina neidi, ta ena tovale'ewa vetunei mai ena tofewayavo 'idia sabi ve'itadi tola'ai nawale na'ifoqe."

⁷* Ta Isisu vonaya, "Onoqoli, tuta goyona ena wai. Ta tomeqabu egu vona ba'e Buki nana 'inaya tuta ba'itagana be wese tuta maimai weaqina ive-matamatayagedi luaqiaqiedi be ina qaiawa."

* **22:4:** Md 5:8; Ve 3:12
21:23,25 * **22:6:** Ve 1:1

* **22:5:** Dan 7:18,27; Ve 5:10; 20:6;
* **22:7:** Ve 1:3

8 * Ya'a Ioni ba'e yani diavona yanoqolidi ta ya'itedi. Ta yani qabuna edi 'ifoqe 'abibodanaya yagivelukabwebwe tovale'ewa nana 'aqenaya sabi iwa'odu, mana yani diavona ni'a ve'itegu. 9 Ta vonegu vonaya, "Ge una iwa'odu 'iguya, mana ya'a wese Yaubada ena tofewa kavona o'a be tovesimasimana ta wese ba'e Buki nana ana tomatayagayavo 'idewani. 'Inega luaqiaqieu be Yaubada 'inaya una iwa'odu." 10 Ta wese voneguya, "Yaubada ena vonayavo ba'e Buki nana 'inaya tola'ai nawale na'ifoqe bwa'obwa'oya be mahalaya weaqina ge una a'ukwaivedi tomotau 'idiega, mana vona diavona adi aqiaqi ana tuta ni'a vadi'wedi'wea. 11 * Ta tomeqabu ba'itagana ilivu luveifadi iviaviaqidi, e taudi wese tuta qabuna luveifa nana ina viaviaqia, ta tomeqabu edi ilivu bwavubwavudi ba'itagana iviaviaqidi, e taudi wese tuta qabuna ilivu nana ina viaviaqidi. Ta 'esi tomeqabu ba'itagana ilivu aqiaqidi iviaviaqidi, e taudi wese tuta qabuna ilivu aqiaqidi ina viaviaqidi, ta aqabu edi ilivu vunavunaqidi, e taudi wese tuta qabuna edi ilivu vunavunaqina ina viaviaqidi."

12 * 'Inega Ieisu vonaya, "Nawale ena wai, be 'inega tomotau adi ve'ia ena neidi edi ilivu adi 'etofwafwa 'inega, 13 * mana ya'a Alofa be Omega, ta wese ya'a yani qabuna ana 'ebeve'ale ta ana 'ebeluv'ova.

14 * "Ta tomeqabu adi kaleko kuekuena ni'a ilu'utudi ta ivevauvau otaqa ina qaiawa, mana

* 22:8: Ve 19:10 * 22:11: Dan 12:10 * 22:12: Ais 40:10; Iel 17:10; Ve 2:23 * 22:13: Ais 44:6; Ve 1:8,17; 21:6 * 22:14: Nug 2:9; 3:22

adi luaqiaqi be yawai 'aiwena vuaqina ina 'ainia ta wese luaqiaqiedi be 'abaga nana ana 'awayavo 'idiega ina lugu. ¹⁵ Ta 'abaga nana gwavunaya taudi toveilivu veifa ina toatoa 'idewani tobalavu be, tokwakwaia be, tovelamo'eno kavokavovo be, toluve'aliga, be tokwalui adi toiwa'odu ta wese taudi iu'au'ava edi vona 'inega be wese edi viaqa 'inega.

¹⁶ * “Ya'a Ieisu, egu tovale'ewa ni'au yavetunei ba'e yani diavona sabi simanedi 'iuya, ta 'inega o'a una simanedi 'ekalesia 'idia. Ya'a kini Deibida ena gadeyega ta ya'a wese 'awa'awai ana 'ubwana.”

¹⁷ * 'Inega Niboana Gwalagwalana ta Lami nana ana gabuinoqa ivonaya, “Umai!” Be wese tomeqabu ba'e vona nana inoqolia luaqiaqiedi be ina vonaya, “Umai!” Ta tomeqabu magadi yafaia ina mai, mana yawai go'ilina ina 'ewa kavovoi be ina numa.

¹⁸ * Ta tomeqabu ba'e Buki nana ena vona ni'a onoqolia tola'ai nawale na'ifoqe bwa'obwa'oya be, mahalaya ta wese tomotau 'idia e ba'e egu vematamagilafu waiwaina 'imia. Vona diavona 'waya'wayavidi ba'e Buki nana gamonaya i'eno'eno gebu wese taumi emi nuanua 'inega ona luvetomanedi, fole visiqa dina Buki ba'e gamonaya simanedi, nawale Yaubada wese naluvefofoya 'imia. ¹⁹ Ta wese ge taha toga vona taha ba'e Buki nana gamonega na'ewa yavuledi, fole Yaubada wese tomotau nana ana 'iwavo yawai ana 'aiwe 'inega na'ewa yavulea. Ta wese ena 'ebetoa 'abaga gwalagwalana gamonaya be yani

* **22:16:** Naba 24:17; Ais 11:1,10; Lom 1:3; Ve 2:28; 5:5 * **22:17:**

Ais 55:1; Ve 21:6 * **22:18:** Luve 4:2; 12:32

qabudi aqiaqidi Buki ba'e ni'a simanedi nawale
'inega na'ewa yavuledi.

²⁰ * Iesu ba'e vona diavona ni'a simana
'ifoqeyedi ta 'awahaqiaqiedi, ta tauna vonaya,
"Ao, tuta goyona ena wai!" Vonahaqiaqi ema
nuanua 'edewana. Kaiwabu Iesu, umai!

²¹ Eda Kaiwabu Iesu ena veyoluba Yaubada ena
tomotauyavo 'imia.

* **22:20:** Md 24:30-31; 1Kol 16:22

Molima New Testament
The New Testament in the Molima Language of Papua
New Guinea

Nupela Testamen long tokples Molima long Niugini

copyright © 2010 Folk&Språk and Swedish Mission Alliance

© 2010 Folk&Språk and Swedish Mission Alliance

Language: Molima

Translation by: Folk&Språk

Contributor: The Molima Translation Committee

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-12-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 9 Oct 2020

fa4298de-51e6-508c-88a7-73c29a6d8004